П'ятниця, 11 квітня 2003 року. № 70 (3070)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

ВІЙНА

Фото Рейтер.

Гру не закінчено

Міністр оборони США Дональд Рамсфелд заявив, що, незважаючи на взяття Багдада, війна в Іраку триватиме «ще якийсь період». Він наголосив, що перед ними, як і раніше, стоїть завдання усунення Саддама Хусейна: «Ми маємо захопити, знищити або розібратися в інший спосіб із Саддамом Хусейном, його синами і вищим іракським керівництвом».

(Закінчення на 5-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Реалізувати досягнуте

Український парламент готовий до співробітництва з болгарськими Народними зборами на рівні парламенту, груп та фракцій. Про це заявив Голова Верховної Ради Володимир Литвин на зустрічі з Послом Болгарії в Україні Ангелом Ганевим. Крім того, Володимир Литвин звернувся з ініціативою до болгарської сторони: під час майбутнього візиту в Україну голови Народних зборів Огняна Герджикова підписати меморандум про співробітництво між парламентами двох країн.

(Закінчення на 2-й стор.).

Киргизія, після неї — Узбекистан

Президент України Леонід Кучма побував з одноденним робочим візитом у Киргизії. Він зустрівся з Президентом цієї країни Аскаром Акаєвим, з яким обговорив шляхи активізації українсько-киргизького економічного співробітництва. Особливу увагу було приділено співробітництву у сферах машинобудування та сільського господарства. Крім того, Л. Кучма та А. Акаєв обговорили подальший розвиток відносин двох країн у рамках міжнародних організацій. Учора Леонід Кучма відбув з Киргизії до Узбекистану. Програмою його дводенного перебування там передбачена зустріч з Президентом Узбекистану Ісламом Карімовим. Головна мета візиту — обговорення шляхів подолання спаду в двосторонній торгівлі, активізації співпраці у транспортній, енергетичній, сільськогосподарській сферах.

Я ВАМ ПИШУ

Якщо скиглити — життя не поліпшиться!

Гортаю «Голос України» і насамперед звертаю увагу на листи читачів. Деякких мені шкода, а деякі, відверто кажучі, аж ніяк не викликають співчуття. Життя в нас важке у всіх, але чомусь багато хто вважає, що так важко лише їм.

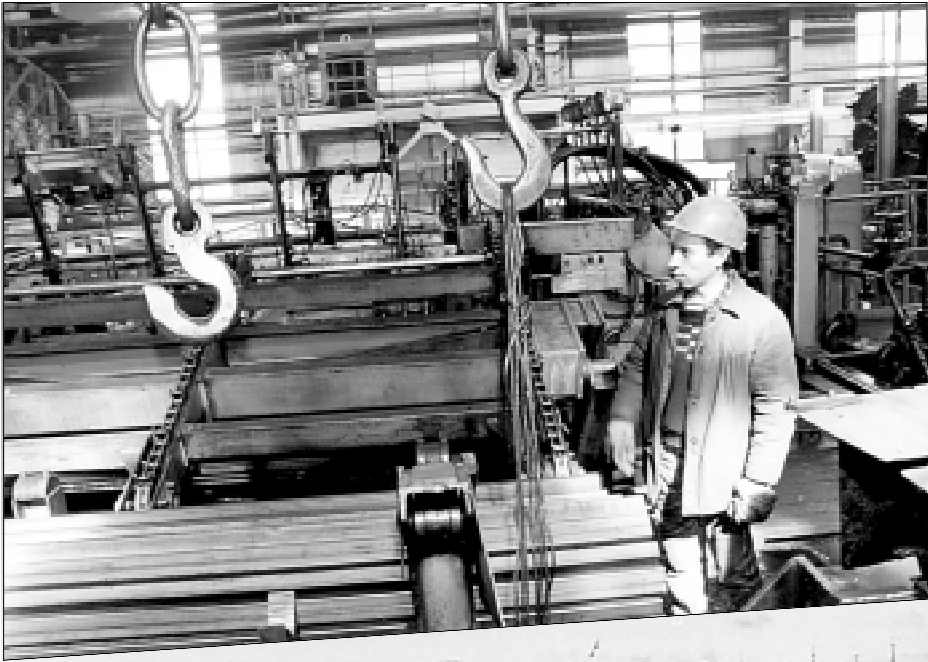
Я інвалід II групи. У десять років мене збив автомобіль, і певний час самостійно пересуватися я не могла. Тривалі тренування і бажання стати на ноги зробили диво: інвалідний візок залишився позаду. Нині я спроможна сама про себе дбати і навіть думаю про заміжжя.

А тим, хто і далі скаржиться на життя, хочу сказати: припиніть скиглити, що вам погано. Замисліться про те, що ви вже зробили, щоб вам було легше.

Катерина АГАФОНОВА.

Дніпропетровськ.

НАУКА ПЕРЕМАГАТИ

Дні «Голосу України» у Дніпропетровській області фактично розпочалися зустрічю в гарячому прокатному цеху з робітниками ВАТ «Комінмет» — колишнього металургійного заводу імені Комінтерну. Трохи більше двох років тому підприємство перебувало в надскрутному становищі невизначеності.

(Закінчення на 12-й стор.).

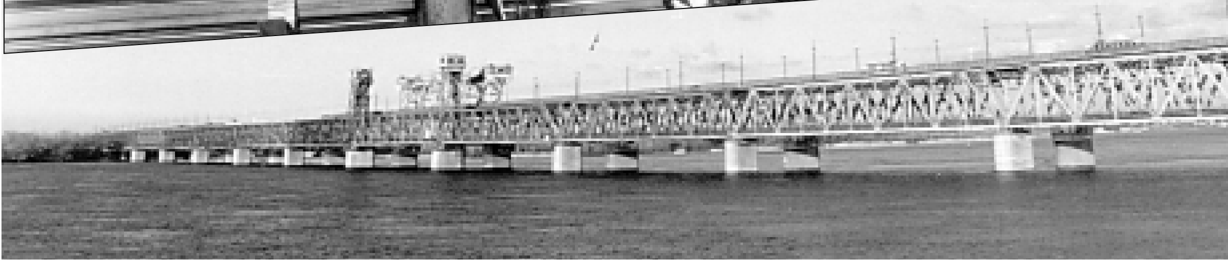

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

У НОМЕР

Ковалі свого достатку

Торік середньомісячна зарплата на одного працюючого в Рівненській області становила 319 гривень. Це на 67 гривень більше, ніж у 2001 році. І все-таки вона нижче 365-гривневого прожиткового мінімуму. Тугі гаманці в регіоні мали працівники трубопровідного транспорту — 1485, виробники електроенергії, газу та води — 967, залізничники — 716, співробітники банківських установ — 617 гривень. Найменше — по 115 гривень, що вже стало сумною традицією, — одержували працівники сільського господарства. Стосовно рівня середньомісячної зарплати по містах області, то найвища (930 гривень) вона була минулого року в Кузнецовську — місті рівненських енергетиків, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

Дніпро добрався до Криму

Сьогодні дніпровські води заповнили магістральне русло Північнокримського каналу в сорок перший раз. На півострів потік потужністю 10 кубометрів за секунду прийшов самопливом із Каховського водосховища за чотири доби. Заповнення головного джерела відбувається одночасно з подачею вологи міжгосподарським мережам Джанкойського і Красноперекопського районів.

Та роботи в рукотворного продовження Дніпра цього сезону буде менше, ніж зазвичай. Зрошувальні комплекси зони Північнокримського каналу невпинно скорочуються. Через неплатоспроможність і борги господарств за використання води та електроенергії триває зменшення поливного клину. Потужна водна магістраль чекає завершення четвертої черги, законсервованої після Чорнобильської катастрофи. Канал, більш як тридцятилітнє спорудження якого в три зміни стало у шість мільярдів доларів, нині втратив можливість подавати воду на 150 тисяч гектарів зрошуваних площ, де в умовах Криму можна отримувати потрійні урожаї пшениці, рекордні — винограду, овочів і рису, **інформує наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

Тривога навчальна, а хвилювання справжні

Повідомлення від інспектора патрульно-постової служби про те, що на багажнику одного з автомобілів, припаркованого біля приміщення Вінницького міськвиконкому, лежить невідомий предмет, схожий на вибухівку, надійшло у чергову частину міського управління міліції 9 квітня о 18 годині 6 хвилин. Одразу розпочалася евакуація працівників виконкому з восьмиповерхового будинку. На місце пригоди прибули спеціалісти вибухо-технічної служби обласного УВС, загін МНС, пожежники і «швидка допомога». Міліціонери припинили рух на головній вулиці Соборній — на відтинку, прилеглому до місця пригоди. Найбільше хвилювалися перехожі, їх наприкінці робочого дня було чимало.

Насправді тривога, як з'ясувалося, була навчальна. Операцію із знешкодження уявної вибухівки ініціювали представники МВС з Києва. До того ж без попередньої інформації про це вінницьких колег, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

Більш як сто шахтарів пікетують ДХК «Павлоградвугілля» з вимогою сплатити борги в зарплаті

Не зводити рахунки, а домовлятися

ПАРЛАМЕНТСЬКІ СЛУХАННЯ

Денне засідання 9 квітня

Перед учасниками парламентських слухань виступив з власним проектом закону про внесення змін до Конституції, поданим до ВР ще у травні 2002 року, голова Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Анатолій Матвієнко. Обговорення проблем політичної реформи вийшло за рамки дискусій навколо лише президентського проекту.

Головним прорахунком президентського проекту політичної реформи, на думку Анатолія Матвієнка, є те, що в ньому не знайшлося місця для місцевого самоврядування. Самоврядування, зазначив він, може стати для України самоврятуванням. Але інститути місцевої влади позбавлені реальних повноважень.

В обговоренні концепції політичної реформи взяли участь керівники депутатських фракцій, груп, позафракційні депутати, науковці, юристи, інші запрошені. З трибуни найчастіше звучали слова «конструкція», «будівля», «фундамент», «модель», «архітектура влади», що засвідчило: учасники обговорення більше налаштовані будувати, а не руйнувати.

Нашоукраїнці вважають, що ключова проблема реформи — це питання довіри людей. А також консолідація політичних сил навколо цілей реформи та чітке дотримання чинного законодавства України.

Усі згодні в одному: політична реформа потрібна Україні як кисень. Система влади в державі не є демократичною і відповідальною. Парламент не має впливу на формування уряду. Уряд не несе відповідальності перед парламентом і виборцями.

Комуністи вважають, що за ініціативами стосовно проведення політичної реформи стоїть намагання Президента у будь-який спосіб продовжити своє правління та захистити власне оточення.

Фракція комуністів наполягає на необхідності передовсім прийняти закон про вибори народних депутатів на пропорційній основі, що стане гарантією реальних змін у суспільстві та вирішення першочергових соціально-економічних завдань, серед яких — заборона продажу земель та припинення приватизації.

Соціал-демократи (об'єднані) переконані, що зміна президентсько-парламентської системи на парламентсько-президентську історично обумовлена. Відкритим залишається питання, якою має бути ця система. Цілком природно, що сьогодні немає єдиних поглядів, однак з усіх пропозицій треба виокремити тільки найконструктивніші. Зрозуміло одне: реформи потрібно здійснити до президентських виборів. Адже важко погодитися, що після виборів новообраний Президент добровільно відмовиться від своїх високих повноважень. Тим більше що неамбітних президентів не буває.

У парламенті потрібно утворити повноформатну конституційну комісію на чолі з Головою Верховної Ради, куди увійшли б керівники фракцій та комітетів. Конституційна комісія утворює експертну групу і періодично інформує парламент про хід роботи. Інакше парламент стане постійним заручником проблем, які виникають навколо політичної реформи.

Загалом учасники слухань дійшли висновку, що реформування політичної системи України має ґрунтуватися на ідеях подальшого розвитку демократії, переходу України до парламентсько-президентської республіки, наближення до європейських стандартів державного правління, підвищення ефективності діяльності та відповідальності перед суспільством органів державної влади.

Модель політичної системи України повинна складатися з виборів на пропорційній основі, створення у Верховній Раді за результатами виборів міжпартійної коаліції, яка об'єднується у більшість. Необхідно передбачити призначення та звільнення парламентом Прем'єр-міністра та уряду, можливість висловлення недовіри всьому уряду або окремим міністрам. В Україні має бути сильний Президент, сильний парламент, сильний уряд.

За результатами парламентських слухань запропоновано проекти постанов Верховної Ради України. Голосування відбудеться наступного тижня.

Олена ІВАШКО,
Анатолій КАРАСЬ.

ОФІЦІЙНО

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Реалізувати досягнуте

(Початок на 1-й стор.).

Пан Ганев підкреслив: «Є величезне прагнення активізувати співробітництво з українським парламентом. Це засвідчує бажання глави болгарського парламенту відвідати вашу державу». Візит Оганяна Герджикова відбудеться у перших числах червня. До того ж пан Ганев заявив, що необхідно «посилювати співробітництво на рівні груп дружби «Україна—Болгарія». Він також зазначив, що сьогоднішнє головне завдання у відносинах між двома країнами — «втілити в життя рішення, прийняті під час візиту в Україну президента Болгарії Георгія Пирванова». Нагадаємо, що під час цього візиту було, зокрема, домовлено про завершення будівництва Криворізького гірничо-збагачувального комбінату, реалізацію Ямбурзьких домовленостей стосовно постачання до Болгарії природного газу та про участь України у спорудженні болгарських інфраструктурних об'єктів.

Крім того, пан посол заявив, що програмою візиту голови Народних зборів Болгарії передбачено відвідання Одеси та Запоріжжя. У цих регіонах сьогодні мешкає майже 234,4 тисячі болгар.

Тетяна ПАСОВА.

У НОМЕР

Обговорювати не кількісно, а якісно

Такий лейтмотив слухання з обговорення ініційованої Леонідом Кучмою конституційної реформи у Верховній Раді Криму, куди, крім її представників, запросили депутатів різних рівнів, членів національних громад, громадських діячів і студентів.

Спільним знаменником думок і пропозицій прибічників і противників зміни політичної системи країни, зрештою, стало визнання її необхідності, як і створення двопалатного парламенту для ширшого представлення в ньому інтересів регіонів. Загал критикував непродуманість багатьох змін у Конституції, наголошував на потребі ґрунтовно доопрацювати їх і зважуватися на новації лише за умови врахування думок спеціалістів, та й то після серйозного аналізу наслідків політичної перебудови.

Хоча позиції учасників слухань часто були полярні, у прийнятих за підсумками обговорення загальних рекомендаціях традиційно записали: «Основні положення реформи схвалюємо». За результатами соціологічних опитувань, мало не половина кримчан про президентську ініціативу «має лише приблизне уявлення, або ще не знає нічого», а за статистикою місцевого уряду, її вже встигли обговорити «в 600 трудових колективах, 30 місцевих радах і на 170 зібраннях громадян». Як запевнили чиновники, «майже всі активісти цих зібрань реформу підтримують одностайно!».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ФОТОФАКТ

Майже 60 представників Об'єднання вільних профспілок Полтавської області пікетували Генеральну прокуратуру України та адміністрацію Президента України. Як повідомляє агентство УНІАН, пікетування має привернути увагу до порушення прав членів вільних профспілок.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Реформа потрібна — її бачення різне

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Наш кореспондент попросив представників фракцій прокоментувати нинішні парламентські слухання і дати оцінку ініціативам Президента України.

Валентин ЛАНДИК (фракція «Регіони України»):

— Ініціативи — це добре, бо потрібна політична реформа, потрібен перехід до парламентсько-президентської республіки. Наголошу, до парламентсько-президентської моделі управління державою. Не декларативного. Водночас хочу звернути увагу на деякі нюанси. Чимало уваги нині приділяють двопалатному парламенту. Вважаю, це питання таке серйозне, що його треба уважно вивчити. Наша держава — унітарна, що породжує у зв'язку з цим низку запитань і проблем під час створення другої палати.

Окрім того, я обстоював і обстоюватиму вибори народних депутатів за мажоритарним принципом. Особливо з огляду на нинішній рівень соціально-економічного розвитку країни, життєвий рівень людей. І це я міг би проілюструвати на прикладах життя виборців мого округу. Якщо вибори відбудуться за партійними списками... в цьому залі сидітимуть тільки кияни.

Я не можу також погодитися з тим, що Президент призначає силовиків, пропонує кандидатуру Прем'єр-міністра.

Нестор ШУФРИЧ (фракція СДПУ (о)):

— Треба визнати, що Президент узяв на себе відповідальність й ініціював проведення політичної реформи в країні, яка, на мою думку, вкрай потрібна. Адже ми нині — на новому етапі розвитку нашої країни, коли засади демократії мають бути змінені, а повноваження парламенту й уряду — розширені. І з точки зору владних повноважень, і підвищення відповідальності.

Про слухання. ВР не може стояти осторонь обговорення, що триває в регіонах на рівні районних та обласних рад. Я сподіваюся, що у травні ми зможемо підбити підсумки і приймемо виважене рішення.

Володимир ФІЛЕНКО (фракція «Наша Україна»):

— Політична реформа, а точніше — конституційна, за загальною популістською демагогією спрямована на збереження владних повноважень нинішнього режиму і персонально Леоніда Кучми. Решта — від лукавого.

Нинішні парламентські слухання — щось середнє між слуханнями і зборами трудового колективу. Нас підводять до того, що цей проект — і не проект, начебто Президент його вніс — і не вніс... Гадаю, якщо ВР зможе зібрати потрібну кількість голосів і надіслати проект на попереднє схвалення до Конституційного Суду, тоді наслідки цього зібрання будуть позитивні. Якщо ні, то, на жаль, знову відбулася балаканина.

Петро СИМОНЕНКО (КПУ):

— Передусім хочу звернути увагу на те, за яких умов відбувається обговорення проекту змін до Конституції. Трудові колективи зруйновано, профспілки поставлено на коліна перед владними структурами. Адміністрації на місцях виконують вказівки центру і тиснуть на трудові колективи, щоб ті підтримали тільки президентський законопроект. Соціально-економічна ситуація дуже напружена, люди зневірилися в тому, що можна щось зробити.

А тому мене непокоїть те, що, за моїм особистим прогнозом, адміністрація Президента намагається шляхом силового тиску під час обговорення внести інші зміни. Вони, на мою думку, дадуть змогу провести референдум і, можливо, вирішити питання про третій термін президентства Леоніда Кучми.

Віктор МУСІЯКА (Європейський вибір):

— Дуже правильно, що слухання проходять у ВР. Треба всіх вислухати, випустити, так би мовити, пару. На мою думку, йде професійний обмін думками. Вважаю, що перш ніж виносити законопроект Президента на всенародне обговорення, треба було провести оці слухання і тільки тоді з'ясовувати думку громадян.

У тимчасовій спеціальній комісії ми готуємо законопроект про внесення змін до Конституції, який пройшов чистилище Конституційного Суду. Враховуємо в ньому всі пропозиції від народних обранців та фракцій. Пропозиції Президента пропонують внести до єдиного законопроекту. Думаю, саме так і треба зробити.

Валентина СЕМЕНЮК (фракція СПУ):

— Слухання дають можливість почути про наболілі проблеми. Не тільки нам, народним депутатам, а й широкому загалу, громадськості, науковцям. А щодо ініціатив глави держави мушу сказати: він вийшов за рамки своїх повноважень. У Конституції чітко виписано, хто може ініціювати і вносити зміни до Конституції. Це — парламент. Зрозуміло, ми можемо погоджуватися, можемо не погоджуватися з президентськими ініціативами, але з цього законопроекту немає навіть висновків Конституційного Суду. А тому я можу сказати одне: всі заходи, зокрема ініціативи Президента, спрямовані на те, щоб «заговорити» політичну реформу. А під прикриттям цього розтягнути об'єкти державної та комунальної власності, бо потрібних законів не приймають.

Записав
Володимир КОРОЛЮК.

Постанова Верховної Ради України

Про звіт Міністра палива та енергетики України Єрмілова С. Ф. щодо соціально-економічних наслідків запроваджуваної Міністерством палива та енергетики України реорганізації вугільної промисловості

Виходячи з того, що реорганізація вугільної промисловості, запроваджувана Міністерством палива та енергетики України, носить декларативний характер, не має комплексного наукового та фінансово-економічного обґрунтування, не враховує соціально-економічні наслідки її впровадження, Верховна Рада України **постановляє**:

1. Роботу Міністерства палива та енергетики України щодо реорганізації вугільної промисловості визнати недостатньою.

2. Постанова Верховної Ради України від 15 листопада 2001 року «Про звіт Кабінету Міністрів України щодо соціально-економічних наслідків закриття шахт» Кабінетом Міністрів України не виконана в повному обсязі.

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

створити робочу групу з підготовки та супроводження реалізації Плану реорганізації вугільної промисловості, зокрема, системи управління галуззю, залучивши до її складу народних депутатів України (за згодою), представників Міністерства палива та енергетики України, органів місцевого самоврядування, профспілок та науковців-фахівців з цих питань;

до 15 квітня 2003 року за участю робочої групи розробити План реорганізації вугільної промисловості та затвердити його;

вносити зміни до Плану реорганізації вугільної промисловості на основі регулярного моніторингу його виконання з урахуванням пропозицій робочої групи;

до 1 травня 2003 року доопрацювати проект Закону України про реструктуризацію заборгованості, яка виникла внаслідок неповних розрахунків за енергоносії, з метою приведення його положень у відповідність із законодавством та підготувати належне фінансово-економічне обґрунтування до нього;

спрямовувати протягом першого півріччя 2003 року, як виняток, всі кошти, що надходять на поточні рахунки вугледобувних, вуглепереробних, шахтовуглебудівних підприємств, науково-дослідних та проектних інститутів, які належать до сфери управління Міністерства палива та енергетики України, в позачерговому порядку на виплату поточної заробітної плати та погашення заборгованості з неї, що утворилась у поточному та попередніх роках;

вжити заходів для підвищення рівня розрахунків теплових електростанцій за поставлене їм вугілля шляхом повної та регулярної оплати реалізованої на оптовому ринку електричної енергії, виробленої та поставленої ними.

4. За результатами роботи паливно-енергетичного комплексу в першому півріччі 2003 року та реалізації Плану по реорганізації вугільної промисловості заслухати у липні 2003 року звіт Міністра палива та енергетики України, у тому числі щодо стану розрахунків між підприємствами вугільної промисловості та тепловими електростанціями і оптовим ринком електроенергії.

5. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
3 квітня 2003 року.
№ 698-IV.

У сімейного і політичного блоків Тимошенків — щасливий день

Несподіваного, беручи до уваги ситуацію, що склалася, судового повороту набула «справа Тимошенко». В середу, як **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, апеляційний суд Києва ухвалив рішення, яким визнано незаконним і скасовано рішення про порушення кримінальної справи стосовно лідера блоку Юлії Тимошенко і її чоловіка Олександра Тимошенка, а провадження у відповідних кримінальних справах закрито.

До речі, звинувачення Юлії Володимирівні висували, так би мовити, серйозні: контрабанда валюти, газу, дача хабара екс-прем'єрові П. Лазаренку, розкрадання державного майна в особливо великих розмірах. Саме за цими епізодами, зазначає інформагентство, Києво-Святошинський суд свого часу постановив закрити справу стосовно лідера БЮТ.

«Сьогодні щасливий день для мене, для моєї родини і для нашої політичної команди», — прокоментувала рішення суду депутат, зазначивши, що рішення Київського апеляційного суду набуває чинності одразу після його оголошення. І зрозуміти її неважко, адже майже рік «рятівне» для неї рішення районної Феміди з ініціативи Генпрокуратури залишалось у «підвішеному апеляційному стані» (через подану апеляцію Генпрокуратури воно не набувало чинності, а затим чекали й відповідних тлумачень Конституційного Суду). За цей час жінці довелося відсидіти майже півмісяця у слідчому ізоляторі, звідки її було звільнено за рішенням суду.

Після цього чергового етапу так і крутиться на кінчику язика фраза з оскоминою, яка чомусь спала на думку, про те, що останнє слово за Генпрокуратурою. Наступне слово — це так. А от останнє (і слава Богу) — все-таки за судом.

Анатолій БЕНЬ.

Чи заплатять нам за довіру?

Голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Василь Онопенко в порядку законодавчої ініціативи вніс проект закону «Про державні гарантії відшкодування втрат громадянам, які постраждали внаслідок діяльності довірчих товариств та інших небанківських фінансових установ у 1993—1995 роках».

Цей закон, якщо його буде ухвалено, створить, на думку автора, належні законодавчі засади для реального відшкодування громадянам України збитків, завданих їм унаслідок недобросовісної діяльності довірчих товариств та інших небанківських фінансових установ. Зазначений порядок має забезпечити виплату компенсаційних сум протягом щонайбільше 50 років після його прийняття.

З огляду на кількість ошуканих вкладників необхідність розв'язання цього питання дуже актуальна, на що В. Онопенко не раз звертав увагу. До речі, Верховна Рада прийняла з цього питання постанову, в якій зазначила, що «неприйняття своєчасних оперативних запобіжних заходів з боку владних структур, контролюючих та правоохоронних органів призвело до розповсюдження в Україні фінансового шахрайства у загрозливих для держави широкомасштабних розмірах, масового пограбування населення, насамперед соціально не захищеного». Отже, держава має здійснити реальні заходи для відновлення порушених прав громадян України.

Наталя ГЕЛЕТКО.

ПАМ'ЯТЬ

Хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблого в Багдаді журналіста Тараса Процюка учасники акції протесту проти війни в Іраку, що відбулася перед посольством США в Україні.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (Укрінформ).

Глибоке співчуття родині, друзям і колегам Олександра Кривенка висловили Президент України Леонід Кучма та Прем'єр-міністр Віктор Янукович. Учора в Києві в церкві святого Василя відбулося прощання із загиблим. Ховатимуть журналіста 12 квітня на Личаківському кладовищі Львова.

***

Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації глибоко сумує з приводу трагічної загибелі талановитого українського журналіста, одного із засновників громадської організації «Хартія—4», засновника Громадського радіо Олександра Кривенка і висловлює щирі співчуття рідним та співробітникам покійного.

***

Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації глибоко сумує з приводу трагічної загибелі відповідального працівника місії ОБСЄ в Україні, відомого дипломата Гізо Грдзелідзе і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

Прощай, друже!

Страшна новина про смерть Сашка Кривенка. Світ знову змалів і змілів.

Дивно, але факт: уперше ми з ним познайомилися у стінах парламенту невдовзі після його переїзду до Києва. Саме там, де почув звістку про його смерть. І одразу пригадалося, як він готував черговий номер «ПіКу» після трагічної загибелі В'ячеслава Чорновола. І його рядки, сповнені трагізму, про епоху, яка відійшла разом з видатним політиком. Епоху романтизму і революційного настрою.

Разом із Сашком відходить у минуле і частка сучасної української журналістики. Романтичної. Іронічної. Трагічної. Уособленням якої був Сашко Кривенко.

Земля тобі пухом, друже!

Володимир КОРОЛЮК.

ЗАКОНОДАВЕЦЬ

Діагноз на роботі можете не називати. Імені — також. Але в іншому місці

НОВА НОРМА: Верховна Рада України ухвалила новий Цивільний кодекс України (далі — ЦК).

ЦЕ ОЗНАЧАЄ: у новому ЦК так регламентовано особисті немайнові права фізичної особи, що це дає їй можливість досить вільно, на власний розсуд визначати свою поведінку у приватному житті.

Серед особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи, передбачено, зокрема, традиційні права на: життя; охорону здоров'я; свободу; особисту недоторканність; донорство; сім'ю тощо.

Охороняючи право особи на життя, новий ЦК надає їй право захищати своє життя і здоров'я, а також життя та здоров'я іншої особи від протиправних посягань будь-якими засобами, не забороненими законом.

Разом з тим уперше в законі відображено положення, згідно з яким **забороняється задовольняти прохання фізичної особи про припинення її життя.** Врегульовано також і питання стерилізації особи та штучного переривання вагітності. Перше може відбутися лише за бажанням повнолітньої фізичної особи (або за згодою опікуна, якщо особа недієздатна). А друге здійснюється **за бажанням жінки, якщо вагітність не перевищує 12 тижнів**, і лише за певних, передбачених законодавством, обставин це допускається у більші строки — аж до 28 тижнів.

Цікаво, що, закріплюючи за громадянами право на медичну допомогу, **ЦК також надає повнолітній дієздатній особі, яка усвідомлює значення своїх дій і може керувати ними, право відмовитися від лікування.** А тим, хто досяг 14-річного віку і потребує медичної допомоги, — право на вибір лікаря та вибір методів лікування. Новий закон закріпив наявний на сьогодні стан речей стосовно відвідування хворих — фізична особа, яка перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я, одержала законне право на допуск до неї інших медичних працівників (крім тих, хто здійснює її лікування у цьому закладі), членів сім'ї, нотаріуса, адвоката. Передбачено і право повнолітньої особи на достовірну та, наголошуємо, повну інформацію про стан її здоров'я, зокрема на ознайомлення з відповідними медичними документами.

Новий ЦК також надав нам право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення по медичну допомогу, діагноз, а також про відомості, одержані внаслідок медобстеження. Законом **заборонено вимагати та подавати за місцем роботи або навчання інформацію про діагноз та методи лікування фізичної особи**.

Однозначно новий кодекс регламентував і дискутовану в суспільстві проблему донорства не лише крові чи її компонентів — окрім неї, **повнолітня дієздатна особа може бути донором і власних органів та інших анатомічних матеріалів чи репродуктивних клітин**.

Серед особистих немайнових прав фізичної особи кодекс регламентує передбачені Конституцією права: на ім'я і його зміну та використання; на особисте життя та його таємницю; місце проживання; недоторканність житла, вибір роду занять, свободу пересування. Причім **передбачено додаткові гарантії збереження доброго імені... затриманої особи, яку підозрюють у вчиненні злочину, або особи, яка вчинила адміністративне правопорушення. Її ім'я може бути обнародуване лише в разі набрання законної сили обвинувальним вироком щодо неї або винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення**.

За тією само логікою можуть бути розголошені обставини особистого життя фізичної особи іншими особами — лише за умови, що вони містять ознаки правопорушення і це підтверджено судом.

Закріплюючи норму про свободу пересування, ЦК дозволяє особі по досягненні нею 14-річного віку вільно самостійно пересуватися територією України і відповідно вибирати місце перебування, а **з 16-літнього віку — самостійно виїздити за межі нашої держави**.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ: ці та інші особисті немайнові права фізичної особи забезпечуються передбаченими ЦК цивільно-правовими засобами й іншими правовими засобами — адміністративно-правовими, кримінальними, конституційними, процесуальними тощо.

ДЛЯ ДОВІДКИ: новий ЦК парламент ухвалив 16 січня 2003 року, він набирає чинності з 1 січня 2004 року. З повним його текстом можна ознайомитися у «Голосі України» за 12 та 13 березня ц. р.

Микола МЕЛЬНИК,
доктор юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України: **«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»**

Анатолій БЕНЬ,
оглядач «Голосу України».

НОВИНИ

ФОТОФАКТ

Пам'ятні сувеніри від «Голосу України» першим у Севастополі отримав Григорій Монастирський. Він часто надсилає матеріали до нашої газети. Корпункт у місті-герої працює недавно, але за цей час передплата збільшилася в півтора разу.

Якщо вам потрібна інформаційна підтримка — пишіть: monast2000@mail. ru, або телефонуйте: (0692) 45-82-11.

Фото Світлани КАЛИНОВСЬКОЇ.

Морякам повернули документи

РЕАЛІЇ

Ми вже повідомляли про поневіряння українських моряків, яких кіпрські імміграційні власті силою вивезли до Одеси («ГУ» № 3039 від 28 лютого ц. р., кореспонденція «Примусово репатрійовані»). На теплоході «Прімекспрес Айленд», заарештованому в порту Лімасол, залишилися їхні документи й особисті речі, а судновласник заборгував людям зарплату за тривалий час. На захист потерпілих стала Федерація морських профспілок України, а після нашої публікації — й дипломати МЗС України. І ось цими днями Генеральне консульство Кіпру передало МЗС документи й деякі особисті речі депортованих моряків. Цю проблему розв'язано, і профспілка має намір продовжити боротьбу за права ошуканих громадян України.

Георгій ВОРОТНЮК.

Статистика знає не все

Майже кожне десяте із семи тисяч малих підприємств Вінниччини не відзвітувало перед обласним управлінням статистики про роботу у 2002 році. Головна причина, вважають фахівці, в тому, що підприємці не ведуть чіткого обліку витрат. Тому важко простежити, куди спрямовуються кошти. Скажімо, у всіх сорока перевірених торік МП фахівці облстатуправління виявили порушення у веденні обліку. Є підприємства, у штаті яких взагалі немає трудівників. Хоча за бухгалтерськими документами ці «мертві душі» працюють.

У більшості МП бухгалтери працюють за сумісництвом. У решті — їх наймають тимчасово саме для складання звіту.

Віктор СКРИПНИК.

ВИДАННЯ

«Великдень» для малят

Напередодні світлого Воскресіння Христового ВАТ «Видавництво «Закарпаття» підготувало чудовий подарунок своїм найменшим читачам. Тут побачила світ книжечка «Великдень». Авторка двох десятків книжок для дітей, лауреат літературної премії імені Лесі Українки Галина Малик цього разу переповіла у доступній для малят формі біблейську історію Воскресіння Ісуса Христа.

«Великоднем» започатковано серію «Біблейські оповідання для дітей», яку планує випустити видавництво.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Підрахували... і сльозу пустили

КУПИ-ПРОДАЙ

Плакали народні грошики — так можна охарактеризувати останні кроки Фонду держмайна України.

Учора в УНІАН відбулася прес-конференція голови правління «Приватбанку» Олександра Дублета. Йшлося на ній, як і на кількох попередніх, про конкурс із продажу 25-відсоткового пакета акцій «Нікопольського феросплавного заводу». Конкретним приводом для цієї зустрічі з журналістами стало рішення Фонду держмайна України, який не допустив до нібито прозорих «торгів» одразу п'ятьох претендентів, серед яких виявився і «Приватбанк».

— Сталося те, чого ми побоювалися, — підкреслив банкір, — мізерний бюджет країни недоотримає значну суму. Оскільки продаж пакета цінних паперів НФЗ мають намір провести на безальтернативній основі. Заздалегідь визначеному переможцю.

У тому, що це, мабуть, відповідає дійсності, годі й сумніватися. «Додаткові умови» конкурсів, що вже набили оскому бізнесменам, які намагаються працювати в правовому полі, і цього разу були складені, здається, лише під єдиного претендента — промислово-фінансовий консорціум «Придніпров'я». Стартову ціну пакета акцій визначили в 54 млн. гривень.

«Приватбанк», який один з перших заявив про свою незгоду з вочевидь дискримінаційними умовами, привернув до скандалу увагу громадськості. Опонентам довелося визнати, що вищезазначена сума насправді «нижча за нижчу межу». І додати: ми заплатимо стільки, що державі соромно не буде (принагідно постає запитання: а хто і чому призначав «соромну» ціну і чи понесе він за це якесь покарання?). І все-таки О. Дублет переконаний: бюджет, у разі реалізації цінних паперів на безальтернативній основі, недоотримає величезні гроші. І саме тут присутнім продемонстрували офіційні документи за підписами і печатками, які було надано у фонд: сума, запропонована банком, вразила —540 млн. гривень. Отже, чекати залишилося недовго: тільки-но цінні папери передадуть «Придніпров'ю», країна дізнається не тільки про своїх «героїв», а й точний розмір «бюджетної недоїмки».

Той факт, що вартість пакета визначатиме незалежний оцінювач, нічого, крім іронічної посмішки, не викликає. Та й стартова ціна, за яку «соромно» — 54 млн. гривень — теж продукт праці незалежного оцінювача.

А те, що на прес-конференції було представлено офіційні документи з сумою, яка в десять(!) разів перевищує стартову, спростовує всі заяви ФДМУ про нібито «блеф» банку. Тільки б фонду не довелося вибачатися вчергове, перекладаючи провину на плечі журналістів, які начебто неправильно тлумачили його слова.

Що тепер? «Приватбанк» і надалі має намір відстоювати свої права на участь у конкурсі. І від результату цієї боротьби багато в чому залежатиме, чи стане в країні приватизаційний процес прозорішим...

Сергій ДУБКО.

ПЕРСПЕКТИВА

Електроенергія подешевшає?

Дністровська ГЕС у Новодністровську на Буковині відновлює роботу. Торік на будівництво гідроакумулювальної станції перераховано 120 мільйонів гривень. За нинішнього рівня фінансування вона стане до ладу в 2005 році, а відтак ще в тисячі новодністровців з'явиться робота. В місті енергетиків, яке впродовж років простою залишали фахівці, проживає близько 11 тисяч мешканців.

Нині електроенергія, яку виробляють буковинські станції, коштує три копійки за кіловат. Із завершенням спорудження гідроакумулювальної станції вартість струму зменшиться.

Сергій СУЛИМА.

Отруєння дітей у Запоріжжі

Як повідомили прес-служби МНС та МОЗ України, 9 квітня у середній школі №90 та школі-гімназії №8 Запоріжжя 149 школярів отруїлися невідомим газом з різким запахом. З них 69 було госпіталізовано до медичних закладів міста для обстеження.

За повідомленням нашого власного кореспондента в Запорізькій області Олександра Абліцова, станом на 15-ту годину 10 квітня у лікарнях залишалося 18 дітей, стан їх задовільний. Заняття в обох закладах припинено до з'ясування причин отруєння. Розслідування мають провести обласна прокуратура та управління МВС у Запорізькій області, яких поінформовано про цей випадок. Ситуацію контролює також Міністерство охорони здоров'я.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

СПОРТ

На аренах країни і світу

Водне поло. У столичному Палаці підводного спорту триває груповий раунд чемпіонату Європи-2003, фінальні змагання якого відбудуться влітку у Словенії.

Результати першого ігрового дня: Німеччина—Білорусь. 11:3. Франція—Нідерланди. 12:8. Україна—Іспанія. 5:14. Сьогодні зустрічаються: Нідерланди—Білорусь, Іспанія—Німеччина, Україна—Франція. Початок матчів о 17.00, 18.15 та 19.30.

Хокей. Другий товариський матч національних збірних Росії та України, які готуються до чемпіонату світу у вищому дивізіоні, котрий прийматиме Фінляндія, провели у підмосковному Одинцово. Господарі виграли (7:1). Наступні товариські зустрічі в українських хокеїстів — 12—13 квітня в Мінську проти збірної Білорусі.

Футбол. Ліга чемпіонів. 1/4 фіналу. Перші матчі.

«Інтер» (Італія) — «Валенсія» (Іспанія). 1:0. Мілан. «Сан-Сіро». 52 623 глядачі. **Гол**: Вієрі, 14. На 57-й хвилині з поля вилучено міланця Емре та валенсійця Альбельду.

«Ювентус» (Італія) — «Барселона» (Іспанія). 1:1. Турин. «Делле Альпі». 48 783 глядачі. Голи: Монтеро, 16 — Савіола, 78.

«SOS!» від «Вересу»

Рівненська футбольна команда «Верес» через фінансову скруту переживає не кращі часи. Коли футболісти попросили допомоги, відгукнулося керівництво області, яке запропонувало витрати на утримання команди, а також стадіону «Авангард», його ремонт покласти на обласний бюджет. Однак депутати Рівненської міськради відмовилися від цієї пропозиції, зобов'язавшись узяти футболістів та стадіон під своє крило.

Як повідомив міський голова Рівного Віктор Чайка, у міському бюджеті закладено мільйон гривень для ремонту стадіону та 110 тисяч гривень — на потреби «Вересу», залучатимуться і спонсорські кошти. До 120 тисяч гривень щороку clubs очікують одержувати від раціонального використання платної автомобільної стоянки біля стадіону і спрямовувати їх на утримання футбольної команди.

НЕБЕЗПЕКА

Арсенал — у колодязі, міни — під хатою

Жителька села Красногір`я Білогірського району Криму Людмила Набойченко заходилася чистити свій колодязь, а знайшла у ньому і склала на городі... 176(!) мінометних снарядів 1941 року виготовлення.

Викликані сільрадою сапери Старокримської військової частини, вислухавши добровільну помічницю, посварили її за необережність, а воду з колодязя дозволили брати лише після старанного обстеження міношукачами усієї господи. Бо снаряди, які пролежали у криниці понад 60 років, боєздатності не втратили. Професійно підірвавши арсенал на околиці Красногір`я, біля відомого запеклими боями Зуйського лісу, військові поспішили до сусіднього села Курортне, де, як їм повідомили, схожі снаряди ціле літо пеклися на сонці у дворі місцевого жителя. Знешкодження й цих свідків війни відбулося благополучно. Враженим необачністю місцевих жителів саперам довелося об`їхати кілька довколишніх селищ, щоб нагадати жителям про обережність у поводженні з іржавою смертю, підступні екземпляри якої навесні знаходять особливо часто.

Віктор ХОМЕНКО.

КРИМІНАЛ

Заарештовано заступника гендиректора

Прокуратура Запорізької області порушила кримінальну справу щодо колишнього заступника генерального директора ЗАЕС. Йому, за словами старшого слідчого Володимира Баранова, інкримінується зловживання службовим становищем, що спричинило збитки в розмірі понад 1,5 мільйона гривень.

Олександр АБЛІЦОВ.

ФОТОФАКТ

Святкування Міжнародного дня ромів відбулося в одеському Палаці студентів. За результатами останнього перепису населення, на Одещині проживає більш як чотири тисячі осіб циганської національності.

На знімку: солістка одеського ансамблю «Аме рома» Жанна Андрієнко.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

Канцлер бачить перспективу

Учора завершився візит Прем'єр-міністра України Віктора Януковича до Німеччини. «Ми дійсно повністю підтримуємо процес наближення України до Європейського союзу, — заявив на спільній з ним прес-конференції канцлер ФРН Герхард Шрьодер. — Це відповідає і німецьким інтересам. Це здійснюватиметься через інструменти нових моделей партнерства. Однак для України через не надто довгий проміжок часу повинна існувати також можливість асоціації». Канцлер також підтримав вступ України до Світової організації торгівлі.

Іншим важливим результатом візиту стала домовленість про продовження двосторонніх політичних консультацій. Востаннє вони відбулися в грудні 2001 року. Тривала пауза викликана, за неофіційною інформацією, відомим ставленням Заходу до вищого українського керівництва (свого часу консультації задумувалися як переговори під головуванням канцлера ФРН і Президента України). І от восени така зустріч має відбутися в Берліні. Проте формат її поки що невідомий. Віктор Янукович на прес-конференції сказав, що зустріч відбудеться на вищому рівні, Герхард Шрьодер про рівень промовчав.

Щодо проблем із газотранспортним консорціумом, то канцлер ФРН заявив, що йому невідомі причини, через які в лютому й тепер не відбулися тристоронні зустрічі експертів. Він лише зазначив, що незабаром зустрінеться з Володимиром Путіним і серед запланованих до обговорення тем буде й газова.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Ініціатива набуває розголосу

Нові ініціативи Генпрокуратури України, що стосуються покарання журналістів за нібито перешкоджання діяльності Президента України, вже оцінюють за кордоном. Зокрема, Європейський журналістський центр (ЄЖЦ) розповсюдив коротке повідомлення під заголовком «Україна наступає на медіа». Там ідеться: «Адміністрація Президента України вчора проанонсувала наступ на опозиційні медіа, сигналізуючи, що журналісти, які критикують Президента Кучму, можуть бути ув'язнені за «перешкоджання виконанню обов'язків Президента». Цю заяву підтверджують і повідомлення правозахисних журналістських організацій, що органи прокуратури почали допити журналістів з огляду на закон, який визначає «втручання в діяльність державного діяча» як злочин, що тягне за собою три роки ув'язнення». ЄЖЦ виклав квінтесенцію статті, надрукованої у впливовій «Файненшел таймс». Про те, що українська Генпрокуратура порушила кримінальну справу проти головного редактора опозиційного тижневика «Інформаційний бюлетень» Тамари Просяник, раніше повідомили Інститут масової інформації, українське представництво організації «Репортери без кордонів». Генеральний прокурор Святослав Піскун днями пообіцяв, що найближчим часом громадськість дізнається про хід розслідування кримінальних справ, порушених його відомством за фактами публікацій в окремих ЗМІ матеріалів, «образливих» для Президента Кучми та інших політиків.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

Трагедія в Дагестані

Унаслідок пожежі в будинку-інтернаті для глухонімих дітей у столиці Дагестану Махачкалі загинули 28 осіб. І інтернат, і суміжне приміщення згоріли дотла. Більшість загиблих — діти. За вчорашніми повідомленнями, до лікарні з опіками потрапили 14 осіб, з яких четверо перебувають у реанімації.

Парламент згоден

Європейський парламент проголосував за вступ до ЄС десяти нових членів. Процедура була довга: парламентарії голосували по кожній країні окремо. Цікаво, що чомусь найменше голосів (498 з 565) отримала Чехія, тоді як за вступ Латвії, Угорщини й Словенії голосували 522 члени ЄП. Президент Європарламенту Пат Кокс привітав майбутніх членів і заявив, що «час розширення прийшов, і цей час — саме тепер». Урочисте підписання договорів про вступ до ЄС його новими членами відбудеться наступної середи в Афінах.

Призи чекають!

Понад тисячу заповнених купонів із відповідями на запитання конкурсу «Що ви знаєте про Німеччину?» прийшли до Посольства Німеччини. 404 учасники правильно відповіли на всі 10 запитань. З усіх листів з правильними відповідями посол Федеративної Республіки Німеччина в Україні Дітмар Штюдеманн шляхом жеребкування відібрав дев'ять фіналістів. Їх запрошено до Києва прийняти участь у телевікторині, яка відбудеться найближчим часом. На них чекають привабливі призи: незабутній відпочинок у Німеччині від фірм «Lufthansa» та «Robert Bosch», холодильник від «Siemens», фірмовий одяг від «Adidas», постільні набори від «Billerbeck» та інші.

Список фіналістів конкурсу:

1. Олександр Поднєбєсов, Львів. 2. Ліза Калнауз, Миколаїв. 3. Віктор Мельниченко, Житомир. 4. Андрій Лимар, Дніпропетровськ. 5. Валентина Ляшевська, Донецьк. 6. Андрій Цвєтков, Київ. 7. Трохим Кольвах, Полтавська область. 8. Людмила Міщенко, Київ. 9. Світлана Лавська, Чернігів.

Правильні відповіді:

1. Який день є національним святом Німеччини і як він називається? 3 жовтня — День німецької єдності. 2. З якого і по який час стояла Берлінська стіна? З 1961-го по 1989 р. 3. Коли Федеративна Республіка Німеччина та НДР стали членами Організації Об'єднаних Націй? У 1973 р.

4. Які держави належать до членів—засновників Європейського співтовариства — Європейського союзу? Німеччина, Франція, Італія, Бельгія, Нідерланди, Люксембург. 5. Які два політики підписали 22 січня 1963 року так званий «Єлисейський договір», договір про дружбу між Францією і Німеччиною? Конрад Аденауер та Шарль де Голль. 6. Резиденція якої інституції ЄС розташована в Німеччині і де? Європейський Центральний банк, у Франкфурті-на-Майні. 7. Який імператор у 800 році був коронований у Римі і вважається історичною постаттю як німців, так і французів? Карл Великий. 8. Через яке озеро тече Рейн? Боденське озеро. 9. Яке місто є батьківщиною сім'ї Будденброків з однойменного роману Томаса Манна? Любек. 10. Хто вважається батьком соціальної ринкової економіки? Людвіг Ерхард.

Спонсори: Lufthansa, Robert Bosch, Siemens, Adidas, Billerbeck, Schering, Daimler-Chrysler, Eric's Family, Hotel Nassauer Hof Wiesbaden, Schafer-Shop.

Головний інформаційний спонсор — газета «Голос України». Інформаційні спонсори — газета «Український шлях» (Львів), «Новий день» (Херсон), «Слобідський край» (Харків), «Молодий буковинець» (Чернівці), «Наше місто» (Дніпропетровськ), «Вечерняя Одесса» (Одеса), «Голос Крыма» (Сімферополь) та «Салон Дона і Баса» (Донецьк).

Дякуємо всім учасникам конкурсу і зичимо успіхів фіналістам!

Гру не закінчено

(Початок на 1-й стор.).

Іракський посол в ООН Мохаммед аль-Дурі одним із перших заявив, що «гру закінчено». Це стало першим офіційним визнанням іракського представника за кордоном, що Хусейн не контролює Багдад. Слідом за ним Франція виступила з офіційною вітальною заявою з нагоди взяття Багдада. Париж сподівається, що закінчення бойових дій настане швидко. Тим часом деякі житлові райони Багдада контролюють загони іракців. Тому американська авіація не припиняє бомбардувань. Учора літаки коаліції скидали бомби в районах на західному березі річки Тигр.

Падіння режиму Саддама Хусейна символізувало показане по телебаченню в усіх країнах скинення його скульптурного зображення в центрі Багдада.

Колись наші давні пращури перед полюванням «вбивали» намальованих на стінах печери тварин. Це, на їхню думку, мало принести їм удачу. Щось схоже нині відбувається з американськими солдатами в Іраку. Приміром, біля одного з мостів у самому центрі Багдада американські морські піхотинці довго намагалися знищити статую Хусейна. Спочатку американці спробували повалити статую з постаменту за допомогою танка, однак їм це не вдалося. Потім вони заклали вибухівку, після вибуху якої утворилася дірка, але сам пам'ятник устояв...

Чи буде таким стійким режим, що перебуває в підпіллі? І якого розмаху набуде партизанська війна? Ось у чім питання. Поки що більшість найближчих соратників Саддама Хусейна зникли з поля зору американської розвідки. На думку США, близьке оточення Саддама, так само, як і він, може переховуватися в Іраку. Організованість, з якою відбулося зникнення іракських лідерів, засвідчує, що їхню діяльність ще контролюють із єдиного центру і, найімовірніше, Саддам Хусейн ще живий.

Фото АП.

Водночас американських вояків здивувала відсутність скоординованого опору Республіканської гвардії Іраку. Чому не було обіцяної битви за кожен будинок у Багдаді? США розглядає дві можливості: загони гвардії позбавилися центрального командування і розсіялися або триває приховане перегрупування сил для вирішального бою. До речі, США запропонували іракцям винагороду за інформацію про членів іракського уряду. Залежно від цінності інформації вона може сягнути 25 мільйонів доларів.

Яна СТАДІЛЬНА.

Антиукраїнські листівки

Дев'ять українських громадсько-політичних організацій Буковини стурбовані, що антиукраїнські настрої, які останнім часом посилились у Чернівецькій області з боку «місцевих шовіністично налаштованих» громадян румунської національності, «підтримуються офіційною зовнішньополітичною установою Румунії». Про це йдеться у Відкритому листі громадсько-політичних організацій до Президента України Леоніда Кучми, Міністра закордонних справ Анатолія Зленка та голови Чернівецької облдержадміністрації Теофіла Бауера. Як сказано в листі, 3 квітня 2003 року в приміщенні Генерального консульства Румунії в Чернівцях під час презентації виставки місцевого художника з Хотинського району Андрія Житару в розповсюджених презентаційних листівках зазначалося, що нібито «в Україні відбувається утиск румунського населення з боку державних органів влади, що румунам заважають прямо заявляти про свою національну належність та позбавляють права бути господарями землі, на якій вони живуть з прадавніх історичних часів, що влада перешкоджає розвитку румунського мистецтва, а місцеве румунське населення живе мріями про вітчизну-матір, від якої воно несправедливо відірване».

Те, що добре для росіянина...

16 квітня у Москві буде представлено концепцію Єдиного економічного простору (в рамках створення Організації регіональної інтеграції). Українська сторона досі не може визначити свою позицію. Як засвідчують останні події, уявлення Києва і Москви про ЄЕП мають істотні відмінності. Головна з них ховається за абревіатурою «СОТ».

На прес-конференції, що відбулася в Москві 8 лютого, російський віце-прем'єр Віктор Христенко підтвердив, що «ступінь узгодженості позицій країн щодо приєднання до СОТ є необхідною передумовою для формування єдиного економічного простору». Віце-прем'єр повідомив, що московські експерти зараз оцінюють відмінності в пропозиціях України і РФ щодо формування тарифних позицій, після чого «зроблять спробу знайти спільну мову з українською стороною». Цікаво, де наші партнери беруть інформацію, адже, як запевняє українське Мінекономіки, вона є конфіденційною і не підлягає передаванню третій стороні.

Росію насамперед турбує вже підписаний Україною протокол про доступ до ринків товарів та послуг з Євросоюзом. До речі, турбує він і наших товаровиробників, що дало підставу українському Президенту різко критикувати позицію Мінекономіки на переговорах і навіть казати про можливий перегляд деяких позицій. Мінекономіки і МЗС заявили, що відкликати вже підписані протоколи ніхто не буде. Якщо, звичайно, ми хочемо зберегти реноме в очах європейських партнерів.

Першим кроком до ЄЕП Мінекономіки України вважає створення повноцінної зони вільної торгівлі, без вилучень і обмежень. Такий варіант розвитку подій В. Христенко назвав «песимістичним». Зате, на думку української сторони, для нього не потрібне погодження позицій щодо переговорів про вступ до СОТ.

Оптимістичний варіант, за словами В. Христенка, передбачає, що режим ЄЕП поглине режим Митного союзу і буде останнім етапом перед створенням союзу валютного. Для Києва це абсолютно неприйнятне.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

ФОТОФАКТ

Один із всесвітньо відомих німців — пілот «Формули-1» Міхаель Шумахер відвідав днями міжнародну автомобільну виставку в Лейпцигу.

Фото АП.

СПОЖИВАЧ

Туфельки для вчительки

ВЗУВАЮТЬ

Взуття — весною товар ходовий. У березневе міжсезоння чобітки на хутрі міняємо на черевики, а у квітні вже й туфлі потрібні. Сьогодні ми вирушимо за обновками для ніжок двох леді. Обидві педагоги з Миколаєва.

У молодої вчительки історії Тетяни зарплата 165 гривень. Її мама — теж учителька, але вищої категорії, з двадцятирічним педстажем — заробляє 240 гривень на місяць. Для них взуття — це частина професійного костюма. Тому його купівля — момент відповідальний. Людмила Миколаївна, пам'ятаючи минулі часи, наївно сподівається, що обновки служитимуть довго.

Справді, колись добротне югославське, італійське, угорське взуття можна було носити років п'ять. Тепер такого практично не випускають. Сучасне взуття — продукт загальної «інтеграції». Підошви — з Італії, підбори — з Португалії, шкіра — із Франції. А складають їх докупи в Росії, Китаї, Туреччині. Дешева робоча сила — дешевий товар.

У магазині надійніше

У Миколаєві 70 відсотків мешканців вважають за краще купувати взуття на ринках. Основна причина, звісно ж, —дешевизна. Та не тільки. Часто-густо наша людина почувається незручно перед великим вибором товару і нав'язливим сервісом у дорогих бутиках і магазинах. Доглянута, гонориста продавщиця з порога оцінює потенційного покупця і, якщо його зовнішній вигляд «не тягне» на дорогу покупку, в кращому разі просто відвертається.

Хоча ціни в деяких магазинах досить помірні. У магазині «Одяг», що на центральній вулиці міста, наприклад, вартість шкіряних жіночих туфель коливається від 100 до 220 гривень, чоловічі туфлі обійдуться в 190—350 гривень, на літнє взуття — значні знижки. За словами продавців, товар тут повертають нечасто.

У дорогих магазинах — «Галатея», «Болеро», «Імперія», «Мадонна» ситуація інша. Мінімальна ціна жіночих туфель — 550 гривень, максимальна — до безмежності. На пару добротного взуття не вистачить і річної Танюшиної зарплати. Але й на цей товар є свій покупець. У разі надходження нової партії продавець телефонує постійним клієнтам (заможним громадянам), пропонуючи зробити покупки. Звісно, в таких магазинах дзвіночки над вхідними дверима дзвонять рідко. Як каже власниця одного зі взуттєвих відділів Лідія Васильєва, «це не товар дорогий, це вам держава зарплати й пенсії маленькі платить».

Ідемо на ринок. Придбаваючи взуття тут, люди на свідомо погоджується на купівлю не завжди доброякісного товару, у кращому разі розрахованого на один сезон. Зате дешевого. Тому біля молодика, який жваво торгує на центральному ринку туфлями по 40 гривень, завжди товчуться покупці.

«Бачили очі, що купували»

У знайомого працівника обласного управління захисту прав споживачів дізнаємося, що протягом останніх років взуття — найнеякісніший товар. Із 1577 скарг на спожиті товари й послуги близько 300 пов'язані з дефектами взуття. В основному — імпортного, купленого на ринках. Фахівець нагадує нам, що треба вимагати товарний чек чи гарантійний талон. Продавець ринку часто забуває про такі «дрібниці». Хоча знає, що в документі мають зазначатися дата продажу, ціна товару, номер торгового місця, прізвище приватного підприємця. Якщо немає касового апарата, дані можна написати на папері і поставити підпис. Але й цього недостатньо, якщо доведеться захищати свої права.

Виявляється, продавець зобов'язаний видати ще й інструкцію по догляду за взуттям. Саме невидача такої є найпоширенішою причиною, з якої покупець виграє справу в суді. Правила спрацьовують лише в разі явного дефекту. Якщо ж придбане взуття тісне чи муляє, то в цьому разі права споживачів не діють. Як кажуть, «бачили очі, що купували».

Після такого інструктажу наші вчительки повернулися до магазину і купили по парі класичних «човників». Загалом на черевики й туфлі витратили по 200 гривень. А взуттєвий сезон лише розпочався. Літні босоніжки, пляжне взуття, кросівки, легкі туфельки коштують дешевше. Але разом «потягнуть» ще гривень на 200. Для вчительських гаманців — катастрофа.

Хода легка, від стегна

Виникає запитання, як купити взуття, щоб і ціна, і якість поєднувалися в потрібній пропорції? У Миколаєві неабияк популярна продукція Вознесенського об'єднання «ВОЗКО». Наприклад, туфлі коштують по 120 гривень. Але фірмовий магазин підприємства розташований за 100 кілометрів від Миколаєва, а невеликі партії, що інколи продають на виставках, розкуповуються моментально. Також намагається відродити колишню славу миколаївське виробничо-торговельне взуттєве підприємство «НИКО». Конкуренція серед виробників і продавців висока. Та й покупець став вимогливішим.

Цьогорічна весна пропонує жінкам взуття з тертої кольорової шкіри. Гострий носок стає тупішим і закругленим, підбори — потовщеними, невисокими. Модельне взуття, як і раніше, залишається на високих тонких підборах. Та головне, як казала секретарша Вірочка в «Службовому романі», — легка хода, від стегна. Тож секрет довговічності взуття — у вашій ході, милі пані.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Ви не підходите під ціни в нашому магазині!

SUPER

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

УВАГА!

Є гарантійні терміни, протягом яких можна повернути неякісний товар. Для шкіряного взуття — 40 днів, для взуття із замінників — 60. Щоправда, діють ці терміни з урахуванням сезонності. Зимовий сезон починається з 15 листопада, весняно-осінній — відповідно 15 березня та 15 вересня, літній — з 15 травня. В гарантійні терміни покупець може вимагати ремонту взуття, заміни на іншу модель або аналогічну, уцінки і, врешті, повернення грошей. Як свідчить практика, власники приватних магазинів і бутиків, дбаючи про свій імідж, вирішують питання самостійно, не доводячи спору до державних органів. Складніше — довести правоту на ринку. Але й тут є свої хитрощі. Можна, наприклад, поскаржитися директорові ринку, який має свої «важелі» впливу на несумлінного продавця.

ЦІНИ

А їсти хочеться...

Населення Одещини, свідчить статистика, понад половину сукупного прибутку родини витрачає на харчування, тоді як у країнах ЄС на ці потреби йде тільки 15 відсотків сімейного бюджету. Даються взнаки, передусім, малі зарплати і пенсії. До того ж ціни на продукти в магазинах і на ринках регіону неухильно зростають.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

РАДИМО

Захистять металеві двері

Для надійного захисту зовнішній металевий лист дверей має бути не менш як два міліметри завтовшки. Але якщо ним обмежитися, а зсередини встановити фанерку чи оргаліту пластину, квартиру це зміцнить лише зозвні. Для «форточника» такі двері не завада. Він залізе через вікно, а потім зламає беззахисний замок зсередини і спокійно винесе хазяйські речі. Тому краще замовляти двері з двома листами сталі. Щоправда, від автогену і вони не врятують.

Замки краще замовляти разом з дверима: інакше на них не буде гарантії. Їх кількість — особиста справа замовника. Але хоча б один має зачинятися на чотири оберти. На відміну від «двохоборотового», такий не можна віджати фомкою. А найнадійніше вічко — «риб'яче око», скляними лінзами і металевою «ніжкою» з фіксатором.

Фото Віктора ПОПОВА.

ЗАПАШОК

Золотого правила економії — якісний товар якнайдешевше — дотримується більшість громадян. Щоправда, слово «якісний» зазвичай випускається. А бабусі, які виставляють свій товар просто неба на узбіччі доріг, шокують іноземців, однак не дивують нашого брата.

Про чорну курку і наземних жителів

Пік стихійної торгівлі на трасі припадає на вихідні і передсвяткові дні. Саме тоді мешканці обласних центрів виїжджають за місто, частенько скуповуючи дорогою дешеві продукти.

— Особливо це актуально для Київщини, — каже мій співрозмовник — начальник відділу ветеринарної міліції та карантинних заходів ГУ МВС України в Київській області майор міліції Микола Скок. — Ми спонукаємо селян утворювати законні ринки, де діяли б лабораторії ветсанекспертизи тощо. Фіксуємо чимало порушень і на базарах.

Так, нещодавно на одному із ринків Білої Церкви одне птахівниче господарство торгувало тушками курей, що мали б іти на утилізацію. Покупців спокушала надзвичайно низька ціна — дві гривні за кілограм. Але вже з першого погляду було видно — птах палий, до того ж непотрошений і незнекровлений. Лабораторний аналіз підтвердив наявність у м'ясі збудника інфекційних захворювань. А під час перевірки птахоферми з'ясувалося, що на забійному пункті панує антисанітарія. До речі, на тому ж ринку продавали кров домашніх тварин. А це поживне середовище для збудників інфекційних хвороб.

— Що очікує на таких порушників законодавства?

— Виробники несуть адміністративну відповідальність разом з продавцями. А якщо товар потрапив до столу і зафіксовано отруєння, проти винуватців порушують кримінальну справу.

Вікторія ГУНІНА.

СПИТАЄТЕ — ВІДПОВІМО

Якщо риба несвіжа

Я купила копчену рибу в магазині. Спробувавши її, зрозуміла, що вона несвіжа — відчувався гіркий присмак. Повернувшись до продавця, попросила повернути гроші. Але продавець відмовила. Вона права?

Надія КРИВОРУЧКО.

Черкаська область.

Дії продавця неправомірні, тому що відповідно до п. 6 ст. 14 Закону України «Про захист прав споживачів» у разі придбання споживачем продовольчого товару неналежної якості продавець зобов'язаний замінити його на якісний товар або повернути гроші. Це якщо вказані недоліки виявлені у межах терміну придатності.

Зверніть увагу на те, що під час продажу товару продавець зобов'язаний видати споживачеві розрахунковий документ, що засвідчує факт купівлі саме в цьому магазині з позначкою про дату продажу.

У даному разі, якщо ви просили повернення грошей за рибу, продавець зобов'язаний був зробити це вам у той же день або в інший термін за домовленістю сторін, але не більш ніж у семиденний термін.

Світлана ВОРОНІНА.

Відтепер потяг не простоюватиме

На початку квітня розпочато регулярне контрейлерне (комбіноване) сполучення за маршрутом Київ—Славкув (Польща)—Київ. Потяг, якому дали назву «Ярослав», щосуботи відправлятиметься у дорогу з Українського державного центру транспортного сервісу «Ліски»», розташованого в київській Дарниці — першого такого підприємства в країнах Співдружності Незалежних Держав і найбільшого в Європі, а до Києва прибуватиме щочетверга. Він долатиме 1028 кілометрів за 38 год. 41 хв. У відкритті нового маршруту взяв участь Міністр транспорту України Георгій Миколайович КІРПА.

Міністр транспорту України Георгій Кірпа разом із керівником торгово-економічного відділу посольства Польщі в Україні пані Анною Сквороцькою-Лучинською і заступником глави Київської міської державної адміністрації Іваном Салієм розрізають стрічку на відкритті нового контрейлерного сполучення Київ—Славкув (Польща)—Київ

Контрейлерні перевезення — це транспортування на залізничних платформах великовантажних автопотягів: тягачів з напівпричепами та автомобілів з причепами, а також контейнерів. Уперше в Україні цей метод застосовували на маршрутах Дніпропетровськ—Захонь (Угорщина)—Київ і Луганськ—Катовіце (Польща)—Київ. На початку року здійснено перший рейс контрейлерного потяга «Вікінг» з Іллічівська до литовського міста Клайпеди.

Комбіноване сполучення — своєрідне ноу-хау «Укрзалізниці». Це реалізація частини програми Міністерства транспорту, спрямованої на входження України в інституції Європейського союзу. Зокрема, освоєння нових транспортних коридорів, котрі з'єднають нашу країну з державами Старого Світу. Реалізація проекту сприятиме зростанню міжнародного авторитету України, адже до його розвитку мають інтерес практично всі країни Європи. Транзитність нашої території — чи не єдиний товар, платити за який згодні вони всі. Крім того, це сприятиме зниженню собівартості продукції вітчизняного виробництва, підвищенню її конкурентоспроможності, створенню нових робочих місць.

Щоб контрейлерні потяги вирушили в дорогу, фахівці транспортних відомств України, Білорусі, Литви, Польщі розробили графіки руху, механізми спрощених митних процедур, домовилися про одержання дозволів на перевезення, зменшення тарифів. Тож відтепер потяг не простоюватиме в чергах на кордонах, а партнери не здиратимуть одне з одного три шкури за перетин територій країн-сусідів. Особливий інтерес виявила Польща, яка зменшила чимало тарифів, надала додаткові дозволи на перевезення вантажів. Звичайно, щоб реалізувати проект, потрібні були й добра воля, і зацікавленість усіх сторін.

Міністр транспорту України Георгій Кірпа вважає, що це і є зразок транспортної інтеграції у найкращому її вимірі, зацікавленого міжнародного співробітництва, коли для учасників процесу найголовніше є економічна доцільність і обопільна вигода. Це особливо важливо нині, коли дві третини вантажів уже доставляють за методом «від дверей до дверей». Навіть в Європі, де дороги значно кращі за українські, перевізники надають перевагу залізничному, всепогодному, сполученню. Як кажуть, хочеш дістатися швидко — лети літаком, а вчасно — потягом...

Крім того, за словами міністра, контрейлерні перевезення не шкодять довкіллю. Це особливо важливо не лише для України, а й для співробітництва із зарубіжними партнерами: населення Європи дедалі більше протестує проти зростання кількості перевезень їхніми автотранспортними магістралями, що забруднює довкілля. Та й українським автоперевізникам не потрібно їхати нашими «паршивими дорогами». Утім, підкреслив глава транспортного відомства, ситуація з дорогами теж зміниться на краще: до кінця року плановано закінчити спорудження автобану Київ—Одеса.

Широку колію, прокладену колись до польського міста Катовіце, тривалий час не використовували: такі були часи. А тепер, каже керівник торгово-економічного відділу Посольства Польщі в Україні, пані Анна Сквороцька-Лучинська, вона стала імпульсом для польсько-українського співробітництва, частиною євроазійського транспортного коридору, який дасть можливість не лише збільшувати обсяги торгівлі, перевозити вантажі, а й розвивати такий вид послуг, як логістика. Це також означає, що будуть створені робочі місця для висококосвічених інформатиків і в Польщі, і в Україні. До речі, в Славкуві, цьому своєрідному транспортному вузлі, будується центр логістики. Тож досвід українського підприємства «Ліски» можуть застосувати його польські колеги. Крім того, українські залізниці нині в кращій ситуації, ніж польські, вони економічно ефективніші. Щоправда, наші нині реформують, тож співробітництво з «Укрзалізницею» для нас надзвичайно корисне.

До Славкува відправлено платформи з 30 автопотягами. Переконана, що й з Польщі вони не повернуться порожні: статистика свідчить, що торговельний оборот між нашими країнами дедалі зростає.

Головними героями події були працівники Українського державного центру транспортного сервісу «Ліски». Це вони зорганізували роботу так, що перевізники вантажів автомобілями можуть звідси вирушати в дорогу з будь-якими товарами, крім підакцизних і таких, які потребують ветеринарного та фітоконтролю. Фахівці вважають, що контрейлерні перевезення вантажів на відстань понад 300 кілометрів є найбільш економічними. Залізницею автопотяги та контейнери доставлятимуть до центру Польщі — міста Славкува, а звідти без перешкод здійснюватимуть рейси до Німеччини, Чехії, Португалії, інших країн Західної Європи — за призначенням.

Чим приваблює замовників нове сполучення? Директор Центру транспортного сервісу «Ліски» Віктор Григорович Кушнірчук передовсім відзначає ефективність нового методу і його зручність:

— Незважаючи на те, що наше підприємство — державне, ми застосовуємо гнучку господарську політику: напрацьована вигідна й зручна для обох сторін схема відносин. Ми створили вантажний митний комплекс. Тож клієнтам відтепер уже не потрібно бігати по організаціях для оформлення вантажів і проїзду, що забирає силу-силенну часу. Крім того, маємо власний автомобільний парк: за потребою забираємо вантаж у замовника та доставляємо його за призначенням. Для автоперевізників наші послуги вигідні ще й тому, що вони витрачають менше палива, скорочують час простоювання в чергах на прикордонних митних переходах, уникають дорожньо-транспортних пригод. Крім того, водії до Славкува їдуть у зручному вагоні, вони мають можливість харчуватися під час перебування в дорозі у вагоні-ресторані.

Вартість такої послуги становить 290 доларів. Перевізники, котрі скористалися послугами потяга «Ярослав» одержують додатково безплатний дозвіл на здійснення разового міжнародного вантажного перевезення. Тому ми вже маємо клієнтів на подальші перевезення.

Незабаром такі центри транспортного сервісу, як «Ліски», почнуть працювати у великих індустріальних містах та транспортних вузлах України.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Як і годиться на святі: музика духового оркестру.

У НОМЕР

Сьогодні — Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів

Вона пам'ятає...

Немає в людському житті жахливішого, ніж діти за колючим дротом

Марія Петрівна Савченко-Виноградова небагато пам'ятає про те лихоліття. Не знає навіть, чотири чи п'ять було їй років, коли нацисти схопили її разом з мамою в рідному селі Шніти Городоцького району Вітебської області й запроторили до концтабору Майданек. Мало пам'ятає і трьох своїх братів та батька, котрі як пішли воювати, так і загинули десь у боях. Тільки знає, що батько Петро захоронений у братській могилі села Чайки на Псковщині.

Проте вона добре пам'ятає, як привезли її разом з мамою Наталією у 1943 році до концтабору, а потім розділили в різні бараки. Пам'ятає, коли захворіла і лежала в лікарні, а медсестра підійшла і сказала, що мама померла і її спалили в крематорії. Пам'ятає, як боляче було, коли кати брали раз на тиждень донорську кров з вени. А як нестерпно боляче було стояти голими колінами на горосі і, тримаючи у витягнутій руці морквину, співати німецьких пісень! І так — доки не впадеш, і лише за те, що під час роботи на полі намагалася поласувати морквою...

Потім був ще концтабір Тухінген у місті Лодзь, де 20 січня 1945 року їх звільнили радянські війська. Малолітній в'язень Марійка та ще майже 500 дітей були доставлені в Київський дитячий спецбудинок № 13. Закінчивши сім класів і здобувши у ремісничому училищі спеціальність радіомонтажника, 40 років пропрацювала Марія Петрівна на виробництві. Виховала доньку, має двох онуків.

Запитую у Марії Петрівни про її нинішнє життя-буття. І вона залюбки розповідає про те, як у вересні минулого року (вже вдруге) відпочивала 20 днів у Польщі. Чисте гірське повітря, екскурсії, гарне харчування... Як з'ясувалося, у Німеччині, під керівництвом Вольфганга Герстнера, з 1973 року діє благодійне Товариство Максиміліан-Кольбе-Верк. Тільки за останні десять років понад півтори тисячі колишніх в'язнів фашистських концтаборів і гетто отримали від нього значну гуманітарну допомогу. У такий спосіб німецька спільнота ще й досі спокутує тяжкий гріх. Гріх їх батьків і дітей. І хоча тепер такі, як Марія Петрівна, колишні малолітні в'язні й мають від нашої держави деяку допомогу та пільги, їй чомусь запам'ятався відпочинок у Польщі. Мабуть, тому, що саме тут у нелюдських страшних умовах за колючим дротом минули майже два її дитячі роки.

До речі, німецьке благодійне товариство назване на честь польського монаха Максиміліана Марія Кольбе, який в січні 1941 року потрапив до концтабору Освенцім. І коли в кінці липня того самого року, в покарання за втечу з концтабору одного з в'язнів, десять інших в'язнів були приречені на голодну смерть, Максиміліан Кольбе попросив, щоб замість одного з приречених, в якого на волі залишилася сім'я, на смерть відправили його. Два тижні тримали його фашисти голодним у холодному бункері, де 14 серпня 1941 року вбили уколом фенолу і спалили в табірному крематорії. Під час свого ув'язнення отець Кольбе, незважаючи на нелюдське ставлення до нього катів, постійно втішав інших в'язнів і казав їм про любов до ближнього. Як «мученик примирення» в 1982 році він був зачислений до лику святих.

І нагадування насамкінець про те, чому 11 квітня відзначається Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів. Бо саме цього дня у 1945 році підняли повстання беззбройні в'язні концтабору Бухенвальд і півдоби утримували територію табору під контролем, до звільнення його військами союзників.

На знімку: М. Савченко-Виноградова з улюбленою онукою, семикласницею Київської загальноосвітньої школи № 323 Марійкою Білим.

Олекса ВАЩЕНКО, журналіст.

Фото автора.

Місто, дружнє до дитини

ЗНАЙ НАШИХ

Старокостянтинів — один із районних центрів Хмельниччини, який не обминули такі наші біди, як закриття заводів, високий рівень безробіття, бідність місцевої казни. А ще додалися проблеми військових, котрі мешкають тут. Здавалося: все йде до того, аби місто припинило свій розвиток і завмерло. І раптом — наче вибух: Старокостянтинів оголошує себе містом, дружнім до дитини, виграє серйозний грант більш як у півмільйона гривень і розробляє таку програму розвитку, котрій могли б позаздрити і значно більші не тільки українські, а й європейські міста. Адже офіційно, за даними ЮНІСЕФ, такий статус мають сьогодні лише чотири міста у світі. Старокостянтинів — перший в Європі.

Печена абетка

Коли я запитувала в міської влади, із чого все почалося, то обов'язково чула ім'я Василя Ліщука, дивака, котрий кілька років тому заявив про те, що може навчити дитину читати буквально в перші місяці життя. Відверто сказати, до його тверджень багато фахівців-педагогів ставилися доволі скептично. Звичайно, є в нас спеціальні методики раннього розвитку дитини, але щоб колишній агроном раптом узявся розробляти власну теорію та ще й доволі сумнівну?..

А Василь Савович переконував не просто словами, а життям своєї родини. Так сталося, що коли народилася його донечка, то в перші ж миті життя в дівчинки виникли серйозні проблеми. Від того, чи переживе вона кризу, залежало, якою вона буде в цьому житті: нормально розвинутою дитиною чи інвалідом. І тоді батько вирішив перемогти долю. Він почав займатися зі своєю крихіткою з першого дня її життя: говорив, показував, розказував, читав книжки...

Це був перший і щасливий експеримент. Донька закінчила з відзнаками школу і вуз, стала успішним підприємцем. Але на цьому «навчальна програма Ліщука» не припинилася. Син став випускником школи вже в 15 років. А навчаючися в інституті, користувався... здебільшого лише одним зошитом — більшу частину інформації він просто запам'ятовував.

Ліщук міг торжествувати. Але тут на світ з'явилась онучка Карінка (**на знімку**). Вона перевершила в родині всіх: у два роки вже вільно читала, у три — могла переказувати прочитані складні дорослі тексти. У п'ять — пішла в перший клас, але його рівень виявився для неї просто забавкою.

Тепер у дідуся Василя є ще одна онука. Їй два місяці, але дід... уже вчить її читати. Як? У практиці Василя Савовича були різні моменти. Пекли з бабусею солодкі букви із тіста, котрі так полюбляла Карінка. Малював величезні букви і слова скрізь, де тільки їх могла побачити дитина. Вчив гратися зі словами, ставитися до них, як до живих. Утім, це тепер ціла теорія, яку автор виклав у своїх книжках, а інститут розвитку інтелекту дитини допоміг розповсюдити.

Ліщук був такий настирний зі своєю ідеєю, що таки домігся, аби в місті відкрили спеціальні групи в дитячому садку, де діти займалися б за його методикою. Тоді ніхто ще й подумати не міг, що задум так розростеться, що з часом перетвориться на ідею розвитку всього міста.

Як діти «запустили» економіку

Заступник міського голови Сергій Стецько переконаний: варто кільком людям по-справжньому чимось зацікавитись, як у них з'являться спільники. Так і в місті, захоплено похитавши головою над маленькою Каріною, почали думати над тим, що і решта дітей могли б досягти певних успіхів у навчанні. Потім дійшли до того, що дитячі проблеми значно ширші і починаються вони ще до того, як малюк з'явиться на світ. Одне слово, ланцюжок подовжувався. Тепер це величезна програма, котра складається із кількох десятків підпрограм. І в місті твердо переконані, що саме вони, діти, допоможуть в майбутньому розв'язати найгостріші соціальні та економічні проблеми.

— Торік у Старокостянтинові народилися 383 дитини. А пішли з життя 423 особи. Якщо додати до цього всіх, хто роз'їхався по світах на заробітки, стане зрозуміло, що місто «старіє» просто на очах. А хто тоді житиме і працюватиме в ньому через 10—15 років? — щоразу запитує себе Сергій Адамович. —Якщо сьогодні місто не стане привітним не тільки з дитиною, а ще й із молоддю, котра повинна народити цих дітей, то воно втратить будь-які перспективи. Молода людина має отримати роботу, житло, інші соціальні гарантії — все замикається в єдине коло і знову повертається до дитини. Поміркувавши над цим, місцева влада вирішила провести експеримент зі створення соціополісу, тобто міста, яке належить спільноті, і в розвитку якого зацікавлені всі разом. І з'ясувалося: щоб місто стало дружнім до своїх мешканців, воно мусить стати містом розуму, інновацій, дружнього довкілля, психічного й фізичного здоров'я, свободи, взаєморозуміння й духовності. За кожним із цих слів — реальні програми, котрі вже сьогодні почали працювати.

Те, що Старокостянтинів став виховувати свою духовну та інтелектуальну еліту, немає сумніву. Слідом за експериментами Ліщука тут було відкрито регіональний центр розвитку дитини. І те, що колись показувала маленька Каріна як зразок небувалих здібностей, сьогодні можуть продемонструвати понад дві сотні юних городян. Маленька Діана, котрій виповнився рік і три місяці, безпомилково розрізняє майже сотню слів. Її ровесники практично з усіх боків обкладені саморобними ледь не метровими книгами із поролону, буквами-іграшками, картками зі знайомими словами і найпростішими реченнями. Нікого не вчать за партами. Знайомство і запам'ятовування букв і слів відбувається на підсвідомому рівні.

Зрозуміло, не кожен вихованець цього садочка може похвалитись такими досягненнями, які є в Діани. Але в тому, що нова методика не завадила розвиткові розумових здібностей, можна не сумніватись.

Програма змушена була вийти за рамки садка, і сьогодні одна із шкіл, куди йдуть юні вундеркінди, вже отримала дозвіл Міністерства освіти на прискорене навчання. Для багатьох, з'ясовується, зовсім не складно освоїти програму початкової школи лише за рік. «А коли так, зникає потреба навчати дитину цілих двадцять років, — розвиває свою думку Сергій Стецько. — Для чого штучно із 18—19-річних юнаків і дівчат робити дітей, примушувати їх сидіти за партами, коли вони цілком готові до дорослого життя?». Глибокі знання можна отримати за значно коротший термін, ніж це передбачено теперішніми середньою і вищою школами. А це означає, що ми швидше зможемо спрямувати потужний струмінь інтелекту на розвиток нашого міста. Отож ланцюг замикається.

Всі ці ідеї на перший погляд видаються просто утопічними. Вони дивують і захоплюють. Але ще більше дивує те, що вони знаходять реальне втілення. З початку лютого Центр розвитку дитини відчинив свої двері практично для всіх мешканців міста. Відтепер молодята, перш ніж нести заяву до РАГСу, зможуть отримати консультацію психологів та лікарів різних профілів. Для всіх проводитимуть спеціальні навчання, котрі познайомлять не лише з правилами сімейного життя, а підкажуть, як народити здорову і бажану дитину.

Нині міська влада активно працює над тим, щоб пологовий будинок став зразковим медичним закладом. Дитина тут народжуватиметься обов'язково в присутності батька. Буквально з перших хвилин свого життя вона повинна відчути, що її всі чекають і люблять. Не тільки батьки. А й рідне місто.

Так само реаліями для міста вже стали центри медико-соціальної реабілітації, кризовий, молодіжний центр праці...

Місто-утопія з реальним бюджетом

Коли в міськдержадміністрації починають демонструвати всі ці проекти і розповідати про найближчі наміри, не можна не дивуватися їх сміливості і масштабності. Але тут-таки починаєш ловити себе на думці, а чи не утопічний вигляд усе це має в нинішній ситуації фінансового дефіциту, збанкрутілих підприємств, тієї бідності, яка посунула сотні родин і ді-

Боржник батька, а не син

БАТЬКИ І ДІТИ

Федір Вольний. Батько

Пам'five трирічного хлопчика зафіксувала один такий момент: він сидить на колінах у Миколи Бажана і малює, поки дорослі розмовляють. «Нумо, хлопчику, покажи, що ти намалював?» — цікавиться гість, розглядаючи олівцеві ескізи, зроблені малим. «Коли тато був маленький, а я — великий, ми воювали з німцями», — серйозно відповідає Олег. Батько і Бажан голосно сміються.

Від батька Олег дізнався, що в діда Григорія не було могили. Він залишився навічно лежати під шахтним завалом на донецькому руднику на глибині 300 метрів. Коли Олегу минуло 11 років, він, розглядаючи у дзеркалі свої худі хлоп'ячі руки, не розумів, як батько у його віці міг тягати важкі шахтарські санки? Звідки в тому ослабленому від голоду тілі підлітка з'являлася така чоловіча сила? Втім, батько завжди вражав своєю силою і працездатністю...

У 1928 році напівграмотний двадцятирічний шахтар Федір Вольний написав свою першу повість «Секретар райкому» і надіслав її Максиму Горькому. Він був упевнений, що пролетарський письменник не залишить поза увагою його творіння. І не помилився. Горький прочитав ті два акуратно списані шкільні зошити, виправив численні помилки й на трьох чистих сторінках, не заповнених текстом, виклав свої зауваження. Важко сказати: чи справді Горький розгледів у донецькому шахтареві письменницький талант, чи просто хотів підбадьорити цього починаючого прозаїка, але закінчив свої рекомендації підбадьорливо: «Вірю, що ви станете справжнім літератором».

Оцінка Горького відіграла в долі Федора Вольного чи не головну роль. Продовжуючи працювати на шахті, до того ж на найважчій її ділянці — в забої, Федір починає писати п'єси. І одна з них «Об'єктивні — в забут» навіть була поставлена робітничим театром у Крендичівці, де на той час жив Федір. Це був цікавий період у житті молодого Вольного. Його творче єство фонтанувало енергією й ентузіазмом і, здавалося, не знало спокою. Як тут було не помітити таку людину? 1933-го його й помітили, відправивши за партійною мобілізацією на роботу в органи ОДПУ (особливе державне політичне управління).

Щойно розпочавши письменницьку кар'єру, Федір змушений був на п'ять років забути про свої зошити: служба такі заняття не заохочувала. Втім, вона не вітала й службового старання свого співробітника, якому доручалося переглядати справи засуджених. Адже деякі люди, котрі потрапили в сталінські табори, завдяки зусиллям Федора почали повертатися додому, до своїх родин. У декого це викликало підозру. В молодому «депеушникові» побачили ворога — а з ворогами сталінський режим розправлявся швидко. Допомогли колеги. Федір Вольний залишився жити і навіть опинився на волі. Ордер на арешт не спрацював. Він звільнився з ОДПУ, поїхав до Донецька і знову почав писати.

Наприкінці тридцятих років Федір завершує роботу над повістю, головними героями якої є Гіллер і Салін. Викладена тридцятирічним автором історія закінчувалася в дусі того часу — перемога за нами. У 1940 році повість навіть хотіли екранізувати, треба було лише написати кіносценарій. Але один високопоставлений чиновник ніби по-дружньому порадив: «Тримайте свою повість у столі. А ще краще — спаліть».

■ ■ ■

Ніхто не міг сказати, що він пише неправду, тому що персонажі, події не були вигадані

■

У 1939-му Федір зустрів своє кохання. Берта Шмід була на той час єдиною жінкою в СРСР, яка працювала на посаді головного інженера великого промислового підприємства. Почався бурхливий роман. Певною мірою Берта, звичайно, мала вплив на творчість чоловіка. В останні роки його життя вона навіть стала співавтором багатьох його творів, тому що все, про що писав Федір Григорович (а писав він винятково про шахтарів, про Донбас), вона пережила сама. «Міра кохання», з якої потім народилася дилогія «Третій Східний», писалася вже при ній. Саме Берта Савеліївна ставила їй першу оцінку.

Війну Федір Григорович почав у червні 1941-го і закінчив у 1947 році. Він приїхав із сім'єю на Донбас, до рідної Крендичівки на Луганщині, де йому добре писалося, де його оточували герої його творів — шахтарі, прості трудяги. До речі, вони були перші, кому Вольний читав свої повісті. Колеги — письменники, чиновники зі Спілки письменників СРСР — були потім...

Протягом тридцяти років Федір Вольний написав 10 п'єс про шахтарів, три з яких було поставлено в Кремлівському театрі. Дилогія «Третій Східний», драма «Міра кохання», роман-дилогія «Гвардія» — це також про Донбас, про його людей, про їхні долі. Ніхто не міг сказати, що він пише неправду, тому що персонажі, події не були вигадані. Можливо, з позиції нинішнього часу вони мають вигляд дещо героїчний, але й цьому є пояснення. Вольний любив людей, і шахтарі справді були для нього героями.

Олег Вольний. Син

Батько намагався переконати сина не занурюватися в літературу з головою. По собі знав, яка це виснажлива праця. Але після першого збірника сина й першої одержаної ним премії за цикл оповідань перестав з ним воювати...

У той період, коли навчався в Ленінградському університеті, Олег писав

▼

тей за межу, нижче якої немає. Хто і як реалізуватиме ці проекти? А головне — за які кошти?

З міським головою Миколою Мельничуком (**на знімку**) ми зустрілись одразу після завершення міської сесії, на якій затверджувався бюджет. Звичайно, грошей, як завжди, на все не вистачило. Проте цьогорічний бюджет міста виріс порівняно з минулим роком із 12 до 15,5 мільйона гривень. Для Старокостянтинова це відчутна прибавка. Запитую, звідки, адже промислові підприємства міста поки що не працюють, хоча мер і обіцяє, що найближчим часом заводи відновлять свою роботу. Отже — звідки надходження?

Шляхи різні. Чого лише вартий грант у сто тисяч доларів, котрий місто отримало від представництва Дитячого фонду ООН — ЮНІСЕФ в Україні. Знайти ці гроші для розвитку Центру розвитку дитини у своєму бюджеті було б просто неможливо. Бо і школи, і дитячі садки бюджет мусить фінансувати за мінімальними потребами. Тому влада і робить ставку на те, щоб різними способами заробляти самим. Узяти хоча б невеликий приклад. Місто, дружнє до дітей, оголосило, що в ньому всі дороги повинні так само бути дружніми. Спочатку тим словам ніхто не міг повірити. Бо, як тепер жартують, центральна міська вулиця була в такому стані, що нагадувала не дорогу, а лише напрям. Важко дитині й любити місто з такими вулицями, і жити в ньому. Отож, незважаючи на скруту, вирішили відремонтувати дороги, тротуари викласти плиткою, обсадити їх деревами і закласти газони.

Зручно і красиво? Безсумнівно. Але є й інший момент. Щойно відремонтували дороги, як у місті одразу стала розвиватися служба таксі, якої раніше просто не було. Тепер проблема із транспортом практично вирішена. І що суттєво, приватники почали справно відраховувати гроші до бюджету.

Нині місто має зняти проблему надання комунальних послуг — вони повинні бути постійними і доступними. А для цього влада хоче встановити лічильники в кожній квартирі. Цей крок може видатися катастрофічним для бюджету. Але вже наступний за ним принесе зиск, бо місто перестане віддавати величезні кошти за невикористані енергоносії.

— Ми мусимо зробити все, аби знову запрацювали наші міські заводи, — переконаний Мельничук. — Це бюджет, це робочі місця, це життя. І це — майбутнє наших дітей. Працюючи над програмою соціополісу, я вкотре переконуюся: все, що робиться для дітей, — поліпшує життя міста. І воно повинно жити для своїх дітей.

Кажуть, що Мельничук уміє робити гроші просто з нічого. Варто йому було тільки врегулювати земельні відносини між містом і підприємцями, як у місцевій казні з'явилося ще майже півмільйона гривень. А вже про різні інноваційні проекти і говорити не доводиться. Команда Мельничука розшукує якість просто божевільні ідеї по всіх куточках України і готова їх впроваджувати в життя. Особлива увага — до бізнесових проектів, наукових розробок, нових технологій. Невелике подільське місто хоче сьогодні працювати на випередження. Не просто когось наздоганяти, а стати лідером.

Утопічно? Може, й так. А чи багатьом із нас спадало на думку навчити своїх дітей читати в рік-півтора? А тут узяли і навчили. А хто пробував дворічних малят вивести на сніг і облити водою? А тут зробили, бо місто має рости сильне і здорове. А створити реабілітаційно-навчальний центр для невиліковно хворих дітей, а організувати театр юного глядача, а знайти гроші для центру соціальної служби для молоді. Нагадаю, все це зроблено в місті, де мешкають лише 38 тисяч осіб.

У мерії переконані: якщо тільки за один рік їм вдалося збільшити бюджет на 3,5 мільйона, то за два-три наступних загальна цифра повинна зрости удвічі. А місто, котре сьогодні стало дружнім до дитини, завтра хоче стати дружнім до людини.

Ірина КОЗАК.
Фото автора.

письменника

багато оповідань. Клав їх у конверт і відсилав до Луганська. Раз на місяць від батька приходила письмова телеграма, в якій той здебільшого критикував, а не хвалив: перероби те, викинь це, перепиши таке, а це взагалі маячня... Можна було б і образитися, адже наприкінці 60-х оповідання дев'ятнадцятирічного Олега друкували газети, його театральні й музичні рецензії хвалили спеціалісти. Але хлопець не дозволяв собі ображатися на шанованого письменника. Тим паче що ще з юнацьких років його приваблювала військова тематика, а підказати, підправити, допомогти не вийти за рамки правди, не схибити у почуттях міг тільки батько, котрий пройшов пекло тієї війни.

В молоді роки Олег серйозно не замислювався про свою письменницьку кар'єру. Служив на флоті, працював журналістом у Заполяр'ї. Життя було цікаве, наповнене змістом, творчою цілеспрямованістю. На початку 70-х в літературних альманахах почали з'являтися його оповідання і цього, здавалося, було достатньо, щоб потішити своє самолюбство. Життя лише починалося і головне було попереду. Але настав момент, коли його письменницьке нутро прорвало. Після смерті батька він змушений був повернутися до Луганська: батько так і не довів до сценічного завершення свою п'єсу про Пархоменка, серйозно хворіла мати. В кабінеті батька все залишилося, як і раніше: лежали стосиком поряд з друкарською машинкою рукописи, висів на стіні великий портрет письменника Федора Вольного, стояли з дещо потертими підлокітниками крісла, в яких свого часу сиділи такі відомі письменники, як Павло Загребельний, Андрій Безпощадний, Андрій Клоча, обидва Вишні. Осиротіло стояв біля вікна великий робочий стіл батька... Письменника не стало, але його творча аура була присутня й допомагала Олегу.

Насамперед син завершив роботу над п'єсою батька «Пархоменко» й переклав її українською мовою. Вона була поставлена Луганським драматичним театром, і головну роль зіграв Михайло Голубович. До речі, Берта Савеліївна була співавтором цієї п'єси. Тяжко хвора, вона наполягла на тому, щоб її повели в театр подивитися на гру нового складу, і там, в театрі, під час спектаклю, вона й померла на руках сина.

Пізніше Олег почав працювати над великими формами прози: написав повість «Повідомте в СМЕРШ», документальний твір «Листи мого батька». З'явився інтерес до перекладу. Й наприкінці 80-х років у світ вийшов збірник болгарських поетів у перекладі російською. Болгарам сподобалася робота Олега Вольного й вони запросили його взяти участь у виданні збірника «Другарі», в котрому той виступив і як перекладач, і як автор віршів.

Усе, здавалося, складалося вдало, але в якийсь момент Олег вирішив поставити хрест на своїй перекладацькій кар'єрі: цю роботи мають виконувати професіонали, а він таким себе не вважав. Хотілося іншого. Того, чому присвятив своє життя батько: писати про Донбас, про його долю сьогодні. Сім років збирав матеріал, готувався. Торік у світ вийшов кримінальний роман «Замовлення на вбивство».

У цієї книжки два автори — Олег Вольний і Лариса Вольна. Подружжя продовжує традиції своєї сім'ї, виступаючи у співавторстві. Яскрава назва книги виправдана. Йдеться насамперед про проблеми Донбасу, про знищення багатого краю. Сюжет побудовано на реальних подіях, тому недовіри до викладеного не виникає. У певних колах книга вже відома в чотирьох штатах Америки, в Німеччині, Ізраїлі, Брюсселі. А тим часом Олег і Лариса працюють над новою. Вона також присвячена Донбасу.

— Я відчуваю себе великим боржником батька, а не сином відомого письменника, — каже Олег Федорович Вольний. — Тому я хочу продовжити тему батька і, як він, зробити щось корисне для свого краю.

Алла АНТИПОВА.

ЛЮДИ СПРАВИ

Як розібратися зі «спадщиною»

Протягом останніх двох років Миколаївський морський торговий порт розбурхували затяжні кадрові потрясіння. Торік портовики відзначили 140-річчя від дня заснування порту... п'ятимільйонними збитками. Стало зрозуміло, що коли справи так і далі підуть, то підприємство не тільки до наступного ювілею не доживе, але може не дотягнути й до чергової річниці. Тож спадщина, яка дісталася нинішньому директорові порту, а тоді директорові Державного департаменту морського і річкового транспорту України ***Василю ЗУБКОВУ****, несла в собі безліч проблем. Величезне портове господарство потребувало, за його словами, не просто легкого провітрювання, а справжнього генерального прибирання.*

Спочатку Василь Олексійович свідомо уникав зустрічей із журналістами. Мовляв, про що говорити, справу треба робити. Тільки через півроку керівники порту вирішили поділитися деякими успіхами і планами на майбутнє. Загалом, порту вдалося «залишитися на плаву». Вже в листопаді одержали перший прибуток. У грудні цілком розрахувалися з боргами із зарплат і навіть виплатили «13-ту». За запланованої переробки вантажів у 3,7 млн. тонн перероблено чотири. Збільшили обсяги переробки навалочних вантажів, зокрема за рахунок зернових.

До речі, саме їх переробка — один із пріоритетів морпорту. І хоча миколаївські портовики утримують третє місце в Україні за обсягами переробки зерна, до більшої активності їх підштовхує конкуренція: і зовнішня, і внутрішня. Тому порт не зосереджується тільки на пошуку інвестора, до того ж інвестора зі своїми вантажопотоками. Водночас ведуть будівництво двох зерноперерообних комплексів загальною місткістю майже 100 тисяч тонн, що дасть змогу розв'язати головну проблему — скоротити простої.

Нині порт більше нагадує будівельний майданчик. Триває будівництво комплексу причалів, розпочато роботи з будівництва другого складу мінеральних добрив місткістю 30 тисяч тонн. Інвестиції у цей проект вкладає білоруська фірма «Грінтур». Цього року плановано переробити майже мільйон тонн хлористого калію. Співпраця з білорусами — справа вигідна. Тут головне не програти основним конкурентам — країнам Прибалтики. В них умови та й географічне розташування привабливіші для співробітництва з Білорусью.

Начальник порту назвав 2003-й роком реконструкції і розвитку. Насамперед реконструкція зачепить обладнання порту. Потребують оновлення портові крани, середній вік кожного з них становить 24 роки. Замінити цілком всі крани порт не зможе, бо тільки оновлення одного крана коштує 2,4 млн. доларів. Тому пішли дешевшим шляхом модернізації старих. Плановано придбати нові автонавантажувачі різної вантажопідйомності.

Однак стратегічне завдання миколаївських портовиків — збереження старих, залучення нових вантажоперевізників. У відносинах з партнерами важливі не лише виробничі показники, а й особистість лідера. Після кадрової чехарди вплива в колах морської еліти постать Василя Зубкова «працювала» портові на благо. Тому транзитні вантажі нині стабільно надходять із Росії, Білорусі, Казахстану, Китаю, Туреччини, Норвегії та Греції.

Координувати діяльність морських портів України буде новостворене об'єднання «Укрморпорт». Суперечки навколо його створення не припиняються. Своє ставлення до діяльності об'єднання Василь Зубков висловив однозначно: якщо «Укрморпорт» лише координуватиме і контролюватиме діяльність портів, регулюватиме тарифну політику — це добре.

Будучи директором державного департаменту, Василь Олексійович і сам намагався створити схожу структуру. Її необхідність пояснювалася тим, що ані Мінтранс, ані Держдепартамент неспроможні були нормально керувати такою «махиною», як українські порти. А нині в статуті нового об'єднання записано, що воно не втручається в господарську діяльність портів. Та й не допустять цього портовики, які самі є його членами. Навпаки, передбачається, приміром, створення фонду розвитку портів, самокредитування, взаємодопомога. Що з цього вийде — покаже час. Головне, щоб «Укрморпорт» не перетворився на ще одну надуману адміністуктуру, утримувати яку будуть вимушені портовики.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Фото Тетяни ЖАРЕНОВОЇ.

ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ

Земля і влада

З прийняттям 28 червня 1996 року нової Конституції України право власності на землю стало гарантованим (ст. 14), а форми власності такими самими, як у всіх цивілізованих країнах: приватна (громадян і юридичних осіб) і суспільна (всенародна) — (держави і територіальних громад). Отже, еволюція власності на землю, починаючи з 1917 року, пройшла майже 80-річний період з тим, щоб повернутися до загальноприйнятих засад власності.

Основний Закон вперше за всю історію нашої держави визнав землю основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Встановлено, що від імені українського народу права власника на землю здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування. До того ж земля, відповідно до Конституції, поряд з іншим рухомим і нерухомим майном, фінансовими і природними ресурсами, є матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування. Саме на це треба звернути особливу увагу під час парламентських слухань із питань регіональної політики та розвитку місцевого самоврядування.

Роль землі

у розвитку суспільного виробництва є визначальною для більшості галузей народного господарства. Загальновідомо, що без землі процес виробництва сільськогосподарської та лісогосподарської продукції був би неможливий взагалі. На землях міст, які становлять лише два відсотки загальної площі держави, зосереджено 3/4 основних промислово-виробничих фондів і проживає дві третини населення. Лише за рахунок земельного податку (не включаючи єдиний сільськогосподарський податок) до бюджету щорічно надходить майже 1,8 млрд. грн. Міські бюджети в останні роки поповнюються за рахунок продажу земельних ділянок, ціна квадратного метра площі яких сягає майже 470 грн. у Києві.

Питання економічного, ефективного, раціонального використання земель, охорони земельного фонду, відтворення родючості грунтів переросли у проблему національної безпеки держави і потребують неослабної уваги органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Система управління землекористуванням включає: планування використання земель; проведення землеустрою; здійснення контролю за використанням та охороною земель; проведення моніторингу земель; ведення державного земельного кадастру; економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель; відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва.

Загальні засади управління в галузі використання й охорони земель встановлені Земельним кодексом України, який став чинний з 1 січня 2002 року. Прикінцевими положеннями кодексу Кабінету Міністрів було доручено у шестимісячний термін від дня його опублікування (до 15 травня 2002 року) розробити нормативно-правові акти, передбачені цим кодексом. Це 29 нових законів, а також законопроекти про внесення змін і доповнень у 15 чинних законодавчих актів.

На жаль, у встановлений термін не було подано до Верховної Ради жодного з передбачених законопроектів. Через рік і п'ять місяців, що минуло, подано 12 законопроектів, з яких у першому читанні прийнято п'ять. Отже, не реалізовано не лише більшість положень Земельного кодексу, а й 2/3 стосовно управління землекористуванням.

До того ж, як показує аналіз поданих у Верховну Раду урядом законопроектів, є намагання істотно звузити або зовсім позбавити органи місцевого самоврядування повноважень, що їх надано Конституцією та законами України. Так, у законопроекті «Про розмежування земель державної та комунальної власності» уряд намагався узурпувати компетенцію рад стосовно вирішення питань розмежування земель у межах населених пунктів, істотно зменшити перелік земель, що можуть бути в комунальній власності за Земельним кодексом України, відсторонити ради від формування земель комунальної власності.

У законопроекті «Про державний контроль за використанням і охороною земель» нехтується навіть право Верховної Ради, уряду, рад всіх рівнів і місцевих державних адміністрацій здійснювати контроль за землекористуванням, хоч це передбачено чинним законодавством. Про самоврядний і громадський контроль за використанням і охороною земель, що передбачено ст. ст. 189 і 190 Земельного кодексу України, у вказаному законопроекті немає навіть згадки.

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (ст. 33) на виконавчі органи сільських, селищних і міських рад покладено: реєстрацію суб'єктів права власності на землю, реєстрацію права користування землею і договорів на оренду землі; видачу документів, що посвідчують право власності і право користування землею; організацію і ведення земельно-кадастрової документації. Якщо взяти до уваги, що вказані ради здійснюють надання, вилучення (викуп) земельних ділянок у населених пунктах, то лише вони і можуть виконувати перелічені роботи.

Однак, як показує практика, органи Держкомзему не лише перебрали на себе їх права, але й не видають радам бланків державних актів і запровадили навіть плату за їх реєстрацію, яка за своїми розмірами перевищує здебільшого вартість робіт з виготовлення самих актів.

Під час підготовки законопроекту «Про державний земельний кадастр», який подано на розгляд Верховної Ради України, абсолютно всі функції з ведення кадастру (включаючи і проведення земельно-кадастрових робіт — зйомки, бонітування грунтів, економічна оцінка земель, грошова оцінка ділянок) покладаються на Держкомзем України та його місцеві органи. Буцімто в державі немає закону про місцеве самоврядування, немає земель комунальної власності, немає органів місцевого самоврядування, немає державних місцевих адміністрацій і навіть немає Кабінету Міністрів України, на який за ст. 13 Земельного кодексу покладається організація ведення державного земельного кадастру. Є лише один правочинний орган і найменування йому — Держкомзем України.

Стосовно питань планування використання земель (загальнодержавні та регіональні програми використання і охорони земель; природно-сільськогосподарське районування земель; зонування земель; економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель; відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва), то їх поки що не розроблено й нормативно-правових актів з цих питань не прийнято. Отже, основні засади управління землекористуванням, що визначено Земельним кодексом України, чекають своєї реалізації, скільки для цього потрібно часу, відповісти дуже складно.

Це одна із серйозних проблем подальшого удосконалення земельних відносин у державі, однак вона не єдина.

Кадрова політика

Найскладнішим питанням у сфері управління землекористуванням є невідповідність компетенції місцевих органів влади і місцевого самоврядування їх можливостям з реалізації вказаних повноважень.

Чинним законодавством визначено досить повний перелік повноважень у сфері земельних відносин як органів виконавчої влади, так і органів місцевого самоврядування.

Зокрема, до компетенції міських, районних і обласних державних адміністрацій віднесено функції з розпорядження землями державної власності, щодо участі у розробці та реалізації загальнодержавної і регіональних програм землекористування, з викупу земельних ділянок для суспільних потреб, координації здійснення землеустрою та державного контролю за землекористуванням, підготовки висновків щодо надання, вилучення (викупу) земельних ділянок. До розмежування земель державної та комунальної власності місцеві державні адміністрації розпоряджаються за межами населених пунктів усіма землями (за винятком земель приватної власності).

Обласні і районні ради розпоряджаються землями спільної власності територіальних громад; організують проведення землеустрою; забезпечують реалізацію державної політики в галузі використання й охорони земель, подають висновки щодо вилучення (викупу) і надання земельних ділянок. Обласні ради, крім того, погоджують загальнодержавну програму використання й охорони земель і затверджують регіональні програми використання земель, підвищення родючості грунтів і охорони земельного фонду.

Досить широкими повноваженнями наділені сільські, селищні й міські ради. Передусім — це розпорядження землями відповідних територіальних громад, а до проведення розмежування земель державної та комунальної власності — всіма землями в межах населених пунктів (крім земель приватної власності). Вони здійснюють передачу у власність, вилучення, надання земель, організують землеустрій, здійснюють контроль за землекористуванням. До їх повноважень також віднесено підготовку висновків стосовно вилучення (викупу) і надання земельних ділянок органами виконавчої влади. Вказані ради здійснюють також реєстрацію суб'єктів права власності на землю і договорів оренди землі, видають державні акти на землю, ведуть земельно-кадастрову документацію.

Навіть перелік повноважень місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування засвідчує неабиякі обсяги виконуваних робіт, велику відповідальність цих органів перед державою, територіальними громадами, громадянами України і юридичними особами за вчасне і якісне вирішення питань, забезпечення конституційних гарантій і прав на землю.

До 2002 року, згідно з чинними раніше Земельними кодексами, питання стосовно розпорядження землями державної власності вирішувалось радами (приватної власності до 30 січня 1992 року в державі не було, комунальну власність запроваджено Конституцією України, що прийнята 28 червня 1996 року). Землевпорядна служба, що забезпечувала підготовку необхідної документації щодо землекористування для рад, функціонувала у складі Міністерства сільського господарства (пізніше Держагропрому) до 1992 року і включала Головне управління землекористування при міністерстві, обласні управління та районні відділи. Загальна чисельність служби, яка утримувалась за кошти бюджету, була майже 620 осіб. У штатах сільських, селищних рад працювали інженери-землевпорядники, а в сільськогосподарських підприємствах — землеміри.

У зв'язку з оголошенням з 15 березня 1991 року початку земельної реформи в країні, в 1992 році було утворено Державний комітет земельних ресурсів, чисельність якого становила близько 800 осіб (з обласними і районними управліннями). У лютому 1996 року за Указом Президента України утворено єдину землевпорядну службу, у штати якої було введено інженерів-землевпорядників сільських і селищних рад. Сільські й селищні ради залишились без фахівців-землевпорядників. Загальна чисельність органів Держкомзему після створення єдиної служби становила 21 тис. осіб і утримувалась за кошти державного бюджету. Внаслідок неодноразових скорочень чисельність Держкомзему і його місцевих органів зменшилася до 10,5 тисячі осіб, це скорочення здійснено переважно за рахунок штатних одиниць землевпорядників сіл і селищ.

Нині, крім центрального апарату, у складі Держкомзему функціонують обласні, Київське, Севастопольське міські управління земельних ресурсів, а також міські управління (відділи) міст обласного значення, районні відділи земельних ресурсів. Ці структурні органи безпосередньо підпорядковані Держкомземові, фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, а їх керівників призначає і звільняє з роботи керівництво Держкомзему. Вказані структурні підрозділи непідконтрольні і непідзвітні ні обласним і районним радам, ні обласним та районним державним адміністраціям. Вони не несуть ніякої відповідальності перед зазначеними органами за розпорядчі, організаційні, технічні документи, що готують для них і на підставі яких місцеві органи приймають рішення з питань земельних відносин.

А що стосується сільських і селищних рад, то вони взагалі не мають ніякого впливу на інженерів-землевпорядників, які отримують зарплату переважно в органах Держкомзему як його працівники, і на території рад можуть і не проживати.

З перерозподілом функцій між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, в зв'язку з запровадженням в Україні комунальної власності на землю та закріпленням за радами повноважень щодо розпорядження землею в межах населених пунктів, а за держадміністраціями — за межами населених пунктів, у державі склалася принципово інша ситуація у сфері управління землекористуванням.

Обласні, районні, міські (крім міст Києва, Харкова, Полтави, Миколаєва, Хмельницького та ін.), селищні і сільські ради, які не мають у своїх штатах спеціалістів-землевпорядників, не в змозі виконувати на належному рівні свої повноваження щодо розпорядження землею, здійснення державної земельної політики, регулювання земельних відносин на відповідних територіях. Особливо значними є обсяги робіт з цих питань у Києві, Севастополі, містах обласного значення. Вказаним радам не можна висунути вимоги щодо організації на належному рівні раціонального використання і охорони земель.

Введення у штати сільських і селищних рад посад інженерів-землевпорядників та організацію відділів (управлінь) земельних ресурсів у міських радах доручили Кабінетові Міністрів відповідно до Земельного кодексу України (підпункт «д», п.4 розділу IX. «Прикінцеві положення»). Однак це завдання не виконано.

Обласні та районні державні адміністрації, маючи досить широкий перелік повноважень з питань земельних відносин, які наділені функціями щодо прийняття відповідних рішень з передачі у власність, вилучення, викупу, надання земель, не мають власних апаратів, котрі готували б ці та інші документи і відповідали перед адміністраціями за їх якість та терміни підготовки.

Хто винен?

Отже, в країні склалася незбагненна ситуація: одні органи (адміністрації, ради) наділені відповідними повноваженнями, повинні їх виконувати і нести за це відповідальність, а не мають кадрів, щоб це робити, інші органи (Держкомзем і його управління, відділи) не мають аналогічних повноважень, виконують роботу для інших, але за законом не несуть відповідальності за рішення, які вони готували, а приймали не вони.

Саме такою ситуацією можна пояснити той факт, що недоліки щодо паювання земель, оцінки земельних ділянок, оформлення приватизації ділянок і передачі їх в оренду в цілковитій більшості відносять до діяльності місцевих адміністрацій і рад, а місцеві органи Держкомзему залишаються осторонь і інколи через засоби масової інформації лише пояснюють, як треба було б вирішити порушене питання. Вони лише пояснюють і не відповідають. Відсутністю посад фахівців у штатах місцевих рад і місцевих державних адміністрацій можна пояснити і те, що з 1996 року, коли було запроваджено комунальну власність на землю, розмежування земель не організовано ні в одному місті, ні в одному районі. Припинено роботи з охорони земель, не землевпорядковуються сільгосппідприємства, роботи земельних органів дедалі більше підпорядковуються фіскальним цілям.

Що робити?

З метою створення необхідних умов для виконання місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування своїх повноважень у галузі регулювання земельних відносин та для удосконалення системи управління землекористуванням було б доцільно:

1. Просити Верховну Раду України під час розгляду законопроектів, передбачених Земельним кодексом України, які стосуються питань державного будівництва та місцевого самоврядування, визначити поряд з Комітетом з питань аграрної політики і земельних відносин головним також і Комітет з питань державного будівництва і місцевого самоврядування.

Секретаріату Верховної Ради не включати до розгляду на сесійних засіданнях указані законопроекти, які не надсилали на апробацію в Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування.

2. Довести до відома народних депутатів, що внесені Кабінетом Міністрів України законопроекти «Про розмежування земель державної та комунальної власності», «Про державний контроль за використанням і охороною земель», «Про державний земельний кадастр», «Про оцінку земель» суперечать чинному законодавству й істотно обмежують законні права органів місцевого самоврядування з питань земельних відносин.

3. Кабінету Міністрів України притягнути до суворої відповідальності посадових осіб, з вини яких зірвано подачу у встановлений строк (до 15 травня 2002 року) законопроектів, що передбачені Земельним кодексом України.

Звернути увагу на низьку якість поданих законопроектів, зокрема законів «Про охорону земель», «Про землеустрій», «Про розмежування земель державної та комунальної власності», «Про державний земельний кадастр», «Про визначення правових засад вилучення земель права приватної власності», «Про оцінку земель». Кабінету Міністрів України затвердити конкретний графік подання у Верховну Раду проектів законів на виконання положень Земельного кодексу України, строк подачі яких давно минув.

4. Звернути увагу Кабінету Міністрів України на невиконання доручення стосовно введення у штати сільських і селищних рад посад інженерів-землевпорядників та організацію у міських радах управлінь (відділів) земельних ресурсів (Розділ IX. «Прикінцеві положення», п.4, підпункт «д» Земельного кодексу України).

Кабінету Міністрів України під час розробки проекту Державного бюджету України на 2004 рік подати необхідні розрахунки та пропозиції щодо реалізації вказаного доручення.

5. Вважати за доцільне проведення реорганізації Держкомзему України, а саме:

а) передати у штати сільських і селищних рад штатні одиниці інженерів-землевпорядників (що були передані раніше з штатів рад у штати Держкомзему) з відповідним фондом заробітної плати;

б) організувати на базі міських управлінь (відділів) Держкомзему міські управління (відділи) міських рад з передачею відповідної кількості працівників і фонду зарплати;

в) утворити на базі обласних та районних управлінь (відділів) Держкомзему відповідно обласні, районні управління (відділи) обласних, районних держадміністрацій з передачею необхідної кількості працівників та фонду заробітної плати.

6. Покласти на центральний апарат Держкомзему України розробку проектів нормативно-правових актів та координацію діяльності органів земельних ресурсів місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування.

Переконаний, що нам не треба запозичувати досвід Російської Федерації, яка ще в 2000 році ліквідувала Держкомзем і передала функції стосовно управління землекористуванням Міністерству державної нерухомості.

Борис БЕСПАЛИЙ,
народний депутат України (фракція «Наша Україна»).

Структурні підрозділи Держкомзему непідконтрольні й непідзвітні ні обласним та районним радам, ні обласним та районним державним адміністраціям

Парламент у двох вимірах

Сьогодні над проблемою політичної реформи списи ламають політики і політологи. Найбільш дискусійною є ідея утвердження в Україні двопалатного парламенту.
То що ж це таке, який світовий досвід цього питання і в чому наші особливості?

Фото УНІАН.

Двопалатність як соціальний компроміс

Проведений 16 квітня 2000 року Всеукраїнський референдум, на якому більшість громадян висловилася за створення двопалатного парламенту, мав своїм наслідком те, що парламентська реформа в Україні після оголошення його результатів поступово перейшла в практичну площину. Якщо раніше правові проблеми, пов'язані з функціонуванням двопалатного (його ще прийнято називати бікамеральним) парламенту, були для України чимось дуже цікавим, але не надто актуальним, то нині аналіз цих проблем набуває практичного значення.

Мабуть, мало хто заперечить, що структура парламенту справляє значний вплив на рівень ефективності його роботи, здатність відображати соціальні й політико-територіальні процеси, що відбуваються в суспільстві. Не менш важливий і «людський чинник» — парламент складається з особистостей, які тією чи іншою мірою представляють інтереси населення і партійних структур. Іноді вирішальну роль у прийнятті парламентського рішення відіграє спікер парламенту або голова палати. Отже, структуру й організацію парламентів світу загалом і України зокрема треба розглядати через призму особистості.

Якщо зробити екскурс в історію парламентаризму, то можна простежити, що значною є питома вага саме двопалатних парламентів. Мало того, щодо Західної Європи, то деякі дослідники називають однопалатні парламенти відхиленням від європейської традиції. Адже саме двопалатними є парламенти в таких країнах Західної Європи, як Велика Британія, Бельгія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Німеччина, Франція, Ірландія, Турецька Республіка. Власне, лише 4 західноєвропейські країни мають однопалатний парламент: Данія, Греція, Люксембург і Португалія. Потреба подвійного представництва пов'язана з соціальною чи географічною різноманітністю і, зазвичай, супроводжується ідеєю, згідно з якою законодавча процедура, котра вимагає участі двох палат, є гарантією гласності, врахування позицій меншості.

Дещо менше «двопалатне» представництво у країнах Східної Європи, але й там чимало країн пішли цим шляхом: Польща, Чехія, Румунія, Словенія, Хорватія. Бікамеральним є парламент у Канаді і США, Мексиці, Австралії та Японії, в таких країнах Азії, як Пакистан, Таїланд, Малайзія, Індія.

Що стосується країн колишнього Радянського Союзу, то тут практика є неоднозначною. Якщо найближчий сусід Росія вже протягом двох скликань має двопалатний парламент, то у країнах Балтії, в Білорусі, Молдові, Узбекистані вищі законодавчі органи однопалатні.

Виникнення професійного двопалатного парламенту і його поширення у світі пов'язують з Англією, в якій у свою чергу запровадження такої структури парламенту було викликане пошуком соціальних компромісів, справедливішого й рівноправного представлення в законодавчому органі інтересів різних соціальних верств. Палата лордів, яка представляла правлячий клас, змушена була поділитися владою з представниками графств, міст та громад у вигляді другої палати, однак при цьому вона зберігала механізми контролю за рішеннями парламенту в цілому. Бікамеральна система Англії стала інструментом відповіді на тиск демократії, на прийняття загального виборчого права.

На відміну від британського бікамеризму, американський бікамеризм зразка 1787 року став виразом компромісу між фундаментальним суверенітетом держави і демократичною владою громадян: основне призначення верхньої палати вбачалось у представництві інтересів членів федерації — штатів.

Один із творців Конституції США Джеймс Медісон доводив, що законодавчий орган має бути розділений і перша палата має слугувати для того, щоб дати змогу народові протестувати проти правителів.

Отож досвід початкового періоду існування парламентів свідчить про те, що двопалатність стала відображенням соціальних, насамперед класових компромісів між буржуазією й феодалами. З досягненням більшої соціальної однорідності суспільства двопалатна структура стала слугувати вдосконаленню законодавчої процедури, поліпшенню якості законодавства.

Важелі рівноваги

У нинішні часи на двопалатність найбільшим чином впливає як форма державного устрою, так і потреба оптимізації нормотворчої діяльності парламенту.

Наявність двопалатності найперше пов'язують із федеративними державами: тут вона слугує системою представництва суб'єктів федерації на найвищому державному рівні. Однак є чимало аргументів для виправдання бікамеральної системи парламенту і в унітарних державах, до яких, як відомо, належить Україна. Серед таких аргументів — потреба додаткових важелів рівноваги для прийняття парламентських рішень та представництва окремих верств населення; запобігання монополізації у прийнятті політичних рішень; представництво територіальних структур країни (Іспанія, Бельгія, Франція тощо), а точніше —представництво територіальних колективів і громад. Хоча, за висновками деяких європейських правознавців, наявність більшості двох палат парламентів зумовлена історичними традиціями, заморожуванням перегляду конституції, сприйняттям другої палати як палати престижу, палати-притулку, резервної палати.

Які у зв'язку з цим переваги сучасного бікамеризму називає наука конституційного права?

До переваг слід віднести:

створення умов для виваженіших у політичному сенсі рішень, вимогливішого й досконалішого опрацювання законопроектів. Палати виступають одна щодо одної як експертні установи, образно кажучи, вони є своєрідним касаційним судом з перевіркою всіх обставин у справі. Це дає змогу виявити хиби, яких припустилася інша палата, до винесення остаточного рішення;

збалансування політичних різновекторних сил у парламенті, що в свою чергу збалансовує політичні інтереси в суспільстві. Кожна з палат намагається бути «кращою» з точки зору відповідності рішень, що приймаються, інтересам і потребам народу. Політичну оцінку діяльності однієї палати парламенту буде доповнено додатковою політичною порівняльною оцінкою з точки зору діяльності другої палати. В цьому разі навіть політичне або особистісне протистояння між членами палат може сприяти посиленню контролю за діями парламентаріїв, стримуванню їх від зловживань та обмеженню свавілля;

оптимізацію діяльності палат з огляду на зменшення кількості членів палати і тим самим створення умов для конструктивного обговорення питань та прийняття рішень. Є пряма залежність ефективності прийняття рішень колективного органу від кількості його учасників. Більша кількість, зазвичай, за однакових інших умов веде до ускладнення процесу обговорення і більшої тривалості в часі на прийняття одного рішення;

більшу публічність і прозорість процедури обговорення та прийняття рішень, оскільки ці рішення проходять у кілька етапів і тим самим стають доступнішими для суспільства та преси. Однопалатний парламент є більш кулуарним у цьому сенсі.

В чому ж специфіка двопалатності в нашій країні? Які потрібні умови для запровадження в державі двопалатної структури парламенту?

Щодо умов, то, по-перше, верхня палата має грунтуватися на представництві регіонів та територіальних громад. Це представництво має бути відображено в чіткій виборчій системі, що давала б змогу убезпечити від впливу політичних партій. Відображення в законодавчій діяльності регіональних інтересів та інтересів громад може стати стабілізуючим чинником української державності, легальним джерелом впливу регіональних еліт на вибір політичного курсу. Тим самим може бути досягнуто більш високий рівень стабільності політичної системи держави.

По-друге, відповідно до призначення другої палати має бути визначено коло її повноважень, які не перетиналися б з повноваженнями першої палати. Це означає, що за моделлю структура українського парламенту могла б будуватися на засадах нерівноправного (егалітарного) бікамеризму. До повноважень другої палати мало б бути віднесено вирішення питань регіонального характеру, призначень та персоналій. До повноважень першої палати — вирішення питань прийняття бюджету, встановлення податків; перша палата повинна була б мати пріоритет у законодавчому процесі, тобто мати право на остаточне затвердження законів у разі виникнення суперечностей з другою палатою.

Владу має формувати народ

Під час визначення загальних засад формування парламенту, й двопалатного зокрема, не можна не зважати на очевидний постулат, що невід'ємним атрибутом будь-якої демократичної держави є отримання законодавчим органом своєї легітимності, а отже, і своєї влади безпосередньо від народу. У разі відмови від цього принципу виникає обгрунтований сумнів щодо того, чи слід розглядати відповідну державу як демократичну. Тому, переконаний, принцип формування законодавчої влади народом має бути збережений і для двопалатного парламенту. Інша річ, що для збереження цього принципу можна обирати всенародно склад обох палат, а можливо також через безпосереднє народне волевиявлення формувати лише одну з двох палат, принцип і в цьому разі порушено не буде.

У сучасній практиці парламентаризму в розвинених демократичних країнах не було випадків формування нижньої палати двопалатного парламенту в інший спосіб, аніж шляхом обрання її народом. Очевидно, що в Україні немає жодних підстав для відхилення від цього правила.

А щодо способів утворення верхньої палати, то вони можуть бути різними, але в узагальненому вигляді зводяться до: прямих виборів до палати; непрямих виборів; призначення членів палати тим чи іншим державним органом (органами) або посадовою особою.

Утім, це вже тема окремої розмови. Як і відповідь на запитання, яка ж виборча система має застосовуватися для таких виборів до найвищого законодавчого органу держави.

Віталій ЖУРАВСЬКИЙ,
доктор юридичних наук, доктор політичних наук, професор, державний секретар Міністерства освіти і науки України.

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

Правда кадрового полковника

Мал. Віктора ПОПОВА.

Понудьгувавши чверть години у автомобільній пробці на кільцевій дорозі за Московським мостом, сотні колес стартували майже водночас, але гальма нашого «Жигуля» раптом заскавчали на мокрій трасі — це врятувало нас від зіткнення з джипом, що «підрізав» шлях. За якусь мить він вже був далеко попереду, але водій «Жигуля» таки помітив, що номера починалися зі спарених двійок.

— Одягнув форму — втратив Бога, — інтригуюче сказав водій і смачно вилаявся. Я здивувався, бо помітити, у що був удягнений водій джипа, було неможливо. Але мій шофер запевнив: «Джип з міліцейськими номерами, повірте кадровому військовому полковнику». Я провокаційно сказав: не вірю. І мене одразу просвітили щодо тих чи інших номерних знаків, які мають благовійний авторитет у ДАІшників. Уже скоро я погодився з «кадровим полковником», що не доводилося бачити, щоб ДАІшники вказували на порушення дорожніх правил водіям автомобілів, номера яких мали магічні позначки «АП» або «КМ» («Адміністрація Президента» і «Кабінет Міністрів»). І визнав — десятки разів був свідком, як апологети правил дорожнього руху переганяли палицю, чи то пак, жезл, зупиняючи автомобілі з пересічними номерами.

Нещодавно в Московському районі дізнався, що сержантів називають «колядниками». Багатьох це не ображає — списують на панібратство. А гроші кишені не відтягнуть.

О пів на дев'яту ранку, розповіла одна знайома лікар, зупиняють у районі Печерського мосту два усміхнені сержантики і починають доводити, що вона перевищила швидкість. Коли з'ясовується, що це не так, починається тяганина з водійськими правами та техпаспортом, бо вона їде в автомобілі чоловіка. Після цього починають перебирати медикаменти дорожньої аптечки... Водночас їй розповідають бородатий анекдот і підносять лантух незграбних компліментів. Звертаються шанобливо — на ім'я та по батькові, але навіть це виводить з рівноваги, бо, зрештою, вона спізнилася на роботу. І не куди-небудь, а в операційну... «А ви змирилися б із тим, щоб вас оперував неврівноважений хірург?» —запитала тоді вона.

— Дивують наші народні депутати, — повертає мене до дійсності «кадровий полковник». — Змінами в Адмінкодекс вони фактично розкручують у міліцейських органах маховик корупції. Досі що відбувалося? Сержант-здирник привозив якомусь міліцейському чину сотню нагарбаних за день гривень відступного. А коли зростуть штрафи у 10—20 разів, то відповідно зросте і страховий хабар. Гадаєте, що ДАІшник не впорається? Та з правом накладати адміністративні стягнення без рішення суду йому чорт — не брат! Повірте, я знаю, про що кажу...

Я ще не вірю. А він продовжує:

— Корупцію не подолати, якщо її повсякчас виправдовують. А усі аргументи органів внутрішніх справ — байки для електорату. Бідні? А ви порахуйте іномарки під стінами їхніх головних управлінь і в гаражах, беріть лише ті, що коштують за 50—60 тисяч доларів, а потім — у які гроші обходиться утримання кожного автомобіля на місяць, і дізнаєтеся, яку армію дільничних інспекторів можна профінансувати, продавши «міліцейські колеса». Відкриті до діалогу з громадськістю? А ви пошукайте через Інтернет, скільки їх, стражів правопорядку та дорожнього руху, в країні — не знайдете... Оп-ля-я-я, добалакалися. Про вовка промовка...

«Жигулі» зупинилися за сигналом міліцейського жезла, як вкопані. Я не чув, про що саме розмовляли на узбіччі два сержанти і водій, але це не так вже й важливо. За хвилину він повернувся, і мені здалося, що наш двигун запрацював від його міцного слівця. Але з'ясувалося, воно було до теми.

— Зі мною сержанти не зв'язуються, бо документи кусаються, — сказав, але більше я не почув від нього жодного слова.

Валерій ОСИПКО. ▼

Дні «Голосу України» на Дніпропетровщині

Наука перемагати

(Початок на 1-й стор.).

Цілий металургійний завод і його колектив повернув до життя народний депутат України Анатолій Клименко. Це не перебільшення і не легенда. В ньому не сумніваються, навпаки, і далі сподіваються на підтримку та співучасть Анатолія Володимировича не лише ті, що на заводі працюють, а й усі виборці Амур-Нижньодніпровського району Дніпропетровська. Що не може не дивувати і не викликати запитання, чи це можливо, коли один чоловік, хай і наділений повноваженнями, так кардинально і щасливо міняє ситуацію?

Як народний депутат урятував завод

Якийсь час до того заводом опікувалася потужна фінансова корпорація, що у наших, на жаль, сучасних «традиціях». То вона відверто експлуатувала завод і металургів у своїх інтересах «першонакопичення капіталів». Витискувала все, що можна, а що станеться завтра з підприємством і людьми, її не хвилювало.

— Дати роботу за мізерні копійки, як наймитам чи рабам, — цього виявилося замало, щоб зберегти навіть настільки велике і неординарне підприємство, — каже тепер його директор і голова правління Анатолій Вулих. — Потрібна ще й упевненість, що це не тимчасово, що завод існуватиме та працюватиме і завтра, і післязавтра, і післяпіслязавтра — завжди. Ми тут самі не мали змоги запевнити народ, що і за своє майбутнє, і за майбутнє своїх дітей йому не варто перейматися. Анатолій Клименко, тоді ще заступник «губернатора» області, єдиний і перший нарешті вголос сказав заводчанам: «Я не дозволю, щоб завод пограбували, добили і знищили. Я обіцяю вам зробити усе, щоб він зберігся і працював».

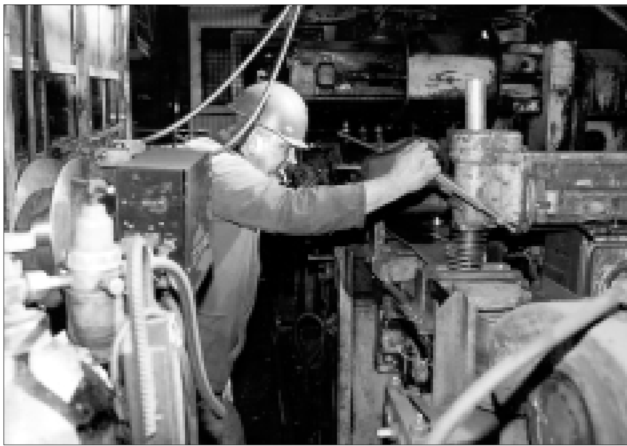

Народний депутат України Анатолій Клименко *(ліворуч)* розмовляє про перспективи заводу «Комінмет» з його директором Анатолієм Вулихом *(праворуч)*.

І Клименку повірили. З причини, яка дуже виняткова. Бо хто вони, ці люди, благополуччя яких залежало роками від заводу ім. Комінтерну, а тепер залежить від ВАТ «Комінмет»? Мешканці Амуру — лівобережного мікрорайону обласного центру, де домінує приватний житловий сектор. Отож металурги-прокатники з діда-прадіда, у третьому і навіть четвертому-п'ятому поколіннях. Усі знайомі між собою, як рідні, і знають один одного, як облупленого. Хто чого вартий, тут не секрет. І дітей своїх ведуть не кудись, а на свій, хоч і не приватизований, завод. Так-от, Клименко також звідси родом. Тут живуть його пращури і живуть нині його батьки, брати і сестри, свати й куми. Всі на виду. Тут живе досі і Анатолій Володимирович. Своєї маленької батьківщини він не міняє і не втік у фешенебельні елітні котеджі. І коли він уже слізно просить виборців, щоб не турбували вони його маму, бо має помічників, які завжди приймуть і вислухають та допоможуть, це щось та означає. А особливо багато важать для Клименка слова і обіцянки, які він давав на виборах землякам. «Комінмет» він перебрав під свою опіку на рівні власної гідності, честі і совісті.

— І люди це сприйняли, оцінили і повернулися в цехи, згадали й про своє сумління та свій професіоналізм. Тільки тому, що їм уперше за багато останніх літ пропонувалася робота не на день і не на два, а на роки, — ще раз стверджує директор «Комінмету» Анатолій Вулих. — У діяннях Клименка люди угледіли те, чого тепер найбільше бракує, — державного уболівання за підприємство, його соціальні тили і колектив...

Наче відкотилися геть амурські хвилі з брудом і пінявою, які вже дійсно топили завод та людей, натомість піднялися нові, чисті, благородні і багатообіцяльні. Зрозуміло, що в технології, сортамент продукції, її збут тощо народний депутат не втручався. Це прерогатива спеціалістів. Але умови для предметного коригування виробництва на підприємстві, контрольний пакет акцій якого повернувся у розпорядження Фонду держмайна, Клименко забезпечив і забезпечує досі. Завдяки йому налагоджено ритмічне надходження гарячекатаної рулонної сталі зі Жданівського заводу ім. Ілліча. Тут Анатолій Володимирович знайшов порозуміння з так само патріотично налаштованим колегою народним депутатом Володимиром Бойком. І зараз на повну потужність працює у Дніпропетровську цех конструкційних профільних труб. Видає їх 9 і більше тисяч тонн на місяць. Постачаються ж ці достоту сучасні труби не лише на внутрішній ринок, а й у Німеччину, Ізраїль, Болгарію, Чехію — у 17, власне, країн далекого зарубіжжя. Завод єдиний у СНД виготовляє і оцинкований металевий лист для автомобільних бензобаків, на який у тій же Росії замовників вистачає. Середня зарплата прокатників і техніків, які обслуговують високотехнологічні стани, сягнула сьогодні 1000—1200 гривень на місяць.

Двох років не минуло, а «Комінмет» уже не той, яким був ще недавно. Модернізацію пережили трубопрокатні стани, кардинальну реконструкцію — системи енергозабезпечення, на черзі спорудження потужностей з випуску освинцьованих труб.

Так сьогодні працюють на «Комінметі».

Під час зустрічі журналістів «ГУ» з представниками блоку. Депутати Дніпропетровської облради Володимир Дундук *(ліворуч)* та Олексій Лісогорський *(праворуч)*.

Округи без кордонів

Тим часом чогось подібного справді, мабуть, не знайти в Україні: на Дніпропетровщині існує і діє депутатське об'єднання «Блок Анатолія Клименка». Ми зустрілися з людьми, обраними і до обласної ради, і до міських та районних рад, які працюють разом, в одній упряжці. Не ділячись на старших і молодших. Критерій інший: уміння вирішувати справи і втілювати задуми. Якраз напередодні блок звернувся до депутатів усіх рівнів гуртуватися за принципом «Округи без кордонів». Починання, погодьтеся, не позбавлене сенсу. Адже ідея проста, але гранично ясна: проблеми виборців можна і варто розв'язувати спільно. За цієї умови ефективність зусиль кожного буде набагато вища. Неабиякий досвід щодо цього встигли нагромадити однодумці Анатолія Володимировича. Їх більше двадцяти: Віктор Дубовик і Володимир Бабенко, Олександр Любович і Володимир Павлов, Олексій Лісогорський і Людмила Падалко, Анатолій Цибук і Олександр Буцьких, Євген Коляда і Тарас Жуков, Григорій Єфименко та Іван Соловйов...

— Ми всі обиралися у нелегкий, складний час випробувань для народу і держави, у вирі суперечок і протистоянь, часом непримиренних, — сказав, відкриваючи зустріч з журналістами «ГУ», Анатолій Володимирович. — Може, це був і останній вотум довіри людей, які сподіваються на відродження України задля всіх, хто в ній живе, на відродження та розквіт своїх сіл і міст, своїх підприємств. Але, щоби припинився бедлам у нашому суспільстві, щоб зупинилася і відступила економічна криза, мало прекрасних законів. Потрібно вирішувати проблеми конкретних населених пунктів на місцях, де якраз неправедної кривди найбільше і вистачає. То починати наводити порядок треба з двох кінців — як зверху, так і знизу. Аби поєднувати загальні інтереси з інтересами населення усіх регіонів і верств. Саме з цією метою ми, депутати різних рівнів, і згуртувалися на Дніпропетровщині у блок, аби працювати великою силою.

Цікаво, правда? Досі «Голос України» багато писав і пише про різні політичні блоки депутатів і партій, а ось про такий суто практичний блок ще не писав жодного разу. А він існує і розширюється. На рахунку «Блоку Анатолія Клименка» уже чимало добрих справ, реалізованих разом і групами народних обранців. Чого варта лише програма зі збереження екологічної безпеки, питної води і оздоровлення середовища на Дніпропетровщині, про яку повідав депутат обласної ради Микола Палій! Яку чи не вперше саме блок Анатолія Володимировича пов'язав ще й з проблемами радіаційного забруднення регіону. Раніше про це старалися не говорити. Навіть тоді, коли ледве вдалося зупинити зсування у Дніпро тисячі тонн радіаційних відходів у Дніпродзержинську. Хоч, власне, саме відтоді за наполяганням Клименка вголос і заговорили про біду, нажиту регіоном. А як сталося «непрогнозоване» затоплення уранової шахти у Жовтих Водах, депутатське об'єднання Анатолія Клименка почало попереджувати й про аналогічну загрозу у Кривому Розі, де під землею нагромаджено понад 80 мільйонів кубометрів високомінералізованих вод, а це — небезпека, і велика. Про хімзавод у Павлограді, який здійснює утилізацію колись грізних бойових міжконтинентальних ракет стратегічного призначення «Сатана». Там складовано нині 5 тисяч тонн вилученого твердого ядерно-ракетного палива, знешкодження котрого тепер під великим питанням. Лунають навіть пропозиції елементарно спалювати його. А це означає, що в атмосферу потрапить не менш як тисяча тонн отруйних кислот. Яка екологія, яке здоров'я людей витримають таке? Ось чому давно напрошується, вважає дніпропетровське об'єднання депутатів, міжрегіональна програма «Антиядерний щит Дніпра», яка б охопила, крім Дніпропетровської, й інші сусідні області — Запорізьку, Кіровоградську, Херсонську і т. д. Ясна річ, що така програма має бути державною і підкріплена відповідним фінансуванням.

Почули ми і стурбовані голоси міських депутатів Анатолія Цибука, Олексія Резника та Олександра Буцьких. А занепокоєні вони передусім тим, що місцеві ради там і тут надто, на їхню думку, заполітизовані. Хоча кого-кого, а Дніпропетровську міську раду мають цікавити суто життєві місцеві проблеми побуту, соціальної сфери та комунального господарства, закладів освіти та охорони здоров'я. Чи все в людей гаразд у житті? Чи комфортно у дворі й під'їзді, в мікрорайоні?

Поки що не хтось, а винятково члени «Блоку Анатолія Клименка» перебрали на себе, скажімо, пониження грунтових вод там, де вони підтоплюють міські квартали та цілі населені пункти. А саме підтоплення для області — уже трагедія, з якою доцільно чимшвидше боротися. І якщо Дніпропетровщина ще не оголошена зоною лиха, то це перемога блоку.

Ще зайнялися клименківці упорядкуванням вулиць та провулків на околицях обласного центру. Нарешті започаткували й акцію масових ремонтів ліфтів у багатоповерхових житлових будинках, бо їх украй незадовільний стан уже сягнув масштабів загальноміської біди... То чим, скажіть, не приклад для наслідування?

— Практика першого року нашої діяльності в рамках «Блоку Анатолія Клименка» переконала, що навіть най-найскладніші завдання справді вирішуються, коли беремося за них гуртом, — запевнив депутат Дніпропетровської міської ради Григорій Єфименко. — Бо ми працюємо так: якщо те чи інше не під силу одному депутатові певного рівня, тут же підставляють свої плечі депутати-колеги інших рівнів.

— Погляньмо на наші міста, — наголошує Анатолій Клименко. — Кривий Ріг, Павлоград, Дніпродзержинськ, Нікополь, Марганець — хоч один з них без проблем? Де там! Тому давно треба мати загальнорегіональну політику депутатського впливу. Аби нею, якщо хочете, стукати і в усі столичні кабінети. Та доводити, що і в Дніпропетровській області, області—донорі державного бюджету, яку роками і традиційно вважали благополучною, вистачає труднощів, від яких потерпає тутешнє населення. Ми покликані передусім обстоювати інтереси своїх земляків. Це головне, задля чого ми маємо працювати. Існує ж бо наука перемагати. Вона проста: єднатися силами, щоб брати гору над негараздами.

З цією філософією погоджуються колеги Анатолія Клименка по Верховній Раді, обрані на Дніпропетровщині в мажоритарних округах, Леонід Сергієнко, Микола Солошенко, Володимир Мовчан. Усі троє до обрання або очолювали підприємства, які «за рахунок внутрішніх резервів долали занепад і верталися до тями», або на порожньому місці, на пустирях створювали нові, котрими нині пишається вся область.

— А це значить, — вважає, зокрема, Леонід Сергієнко, — що ми спроможні дати собі раду, але коли дружно засукатимемо рукава і не чекатимемо манни з небес. Бо ніхто про нас, крім нас самих, не подбає. Хіба не знаєте, що така давня дніпропетровська традиція? Не брати її нині на озброєння — великий гріх перед своїми людьми...

Отож погодьтеся, що «десант» журналістів «Голосу України» не безпідставно радів від знайомства з таким неповторним і наступальним депутатським формуванням, яке створив Анатолій Клименко. А досвід блоку вартий поширення і пропагування.

Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, *Ігор* **НАУМЕНКО**, *Микола* **НЕЧИПОРЕНКО**.

Київ — Дніпропетровськ — Київ.

Фото *Богдана* **МАСЛЯНИКА**.

Яма

У цьому селищі вугілля не довбає хіба що лінивий. А масштабів явища не помічає хіба що сліпий. За кілька років у підпільних шахтах склався свій розподіл праці: одні — рубають, інші — торгують.

Фото з архіву «ГУ».

Сюди приходять чоловіки і жінки, старі і молоді, навіть діти. Приходять удень і вночі, взимку і влітку. Тут залишають своє здоров'я, а хтось — і життя. Одні називають ці місця норами, інші — ямами. Суть не в назві, суть — у явищі. Таким явищем для Донбасу став нелегальний видобуток вугілля. У публікації «Діти підземелля» від 19 лютого «Голос України» вже порушував цю проблему. І ось новий випадок спонукав до відрядження: в Торезі під завал потрапили троє чоловіків, які видобували паливо на покинутій шахті. Від отруєння рудничним газом один із копачів помер —ще одна жертва невидимого фронту «битви за вугілля».

Утім, «невидимим» це явище назвати важко. Адже відшукати нелегальні шахти виявилося не просто, а дуже просто: уздовж дороги то там, то тут помічаєш чорні купи на білому снігу. «Норами» розрито, здається, всі околиці Тореза і Сніжного. Ось на горизонті бовваніють споруди закритої шахти. Поруч — два трактори та екскаватор. Із отвору півтора на півтора метри іде тепло і тягнеться трос. Невже вугілля тягнуть уже тракторами? Як з'ясувалося, це місцеве шахтобудівне управління «запечатуватиме» вхід до старої виробки. Така перша реакція на чергову смерть під землею. Щоправда, за словами місцевих жителів, роботи триватимуть півтора місяця (!).

В'їжджаємо до селища: старенькі будиночки, бездоріжжя і... чергова «дірка» ледь не на перехресті. В отвір протягнуто трос, до якого прив'язано щось на кшталт брезентового мішка. Під деревом видніються електромотор, кабель. Поруч — мотоцикл «Муравей», у кузові якого щось схоже на компресор. Робота кипить. Робітників троє, всі молоді на вигляд хлопці. Особливого захвату від приїзду кореспондента не виявляють. Мовляв, ви приїхали і поїхали, а нам і так уже життя не дають. Погоджуються лише тоді, коли обіцяю не називати прізвищ і не «видавати» місцезнаходження. Отже, типова «нора» в типовому шахтарському місті...

І долі теж типові. Антон, 29 років, дружина, син. Василь, 30 років, дружина, двоє дітей. Олексій, 26 років, дружина, син. Усі — колишні робітники закритої шахти. Ліквідували її років зо два тому, але мої співрозмовники залишили підприємство раніше. «Набридло без грошей працювати, — пояснює Антон. — За відсотки від зарплати, що нам давали, сім'ю не прогодуєш. До речі, досі борги не повернули, хоча ми і розрахувалися давно».

Ось уже три роки, як гірники (важко назвати їх безробітними) працюють на нелегальних шахтах. У теперішній «ямі» їх дев'ятеро — по троє на зміну. Зміна — 8 годин, видобуток триває цілодобово, як на справжній копальні. Механізація примітивна, електроенергія крадена. Поруч розташована ще одна «нора», де ухил не такий крутий. Після тривалих переговорів мої співрозмовники погоджуються провести кореспондента газети під землю: «Нахиляйтеся сильніше. Так... Не бійтеся, це лише спочатку, далі трохи вище».

Мені вдається прослизнути в отвір заввишки не більше метра. Кроків за десять покрівля і справді піднімається метрів до півтора. «Коридорчик» викладений чорними дошками, «стеля» закріплена спиляними деревами (посадка поруч). Під ухил ідемо метрів двадцять. Навкруги і під ногами все в чорному пилу. Світло «коногонки» ледь блимає: акумулятор сідає. «Стемніє, ми лампу сюди протягнемо від стовпа», — каже Олексій. Ось і тупик. У лаві можна розвернутися і поміститися трьом особам. Такі ось умови праці. І так — вісім годин.

Знаряддя праці — лопата, кирка, лом. Із засобів захисту — каска та респіратор. Виробку гірники жартома називають «погрібець». Єдина видима перевага: під землею жарко, не те що на вулиці. За зміну кожен із моїх співрозмовників заробляє 20—30 гривень. Непогано, як для шахтарського селища. Але ж ризик...

— А що ризик? — кидає Василь. — Жити ж бо якось треба. Там, де загинув той чоловік, стара виробка була, звідти газ пішов. А ми ж із поверхні копали, із закритою шахтою ніяк не сполучаємося.

На запитання, як організовано збут палива, гірник киває у бік селища:

— Бачили, у дворах вугілля лежить? Є постійні покупці, які вже знають, коли буде вугілля, де його вивантажать. Під'їхали машиною, розрахувалися і забрали. Навіть із Криму сюди навідуються.

Розмова із копачами підтверджує: за кілька років нелегальні шахти перетворилися в регіоні на вигідний «тіньовий» бізнес. Хтось за рахунок цього виживає, а хтось наживається. Ці троє чоловіків працюють «на господаря». А ось на сусідній «норі» — «незалежні» робітники. Тут хазяйнує родина: чоловік, дружина, зять. Кажуть, так виходить до 70 гривень на день.

— А що, місцева влада не ганяє вас? — дивуюся.

— Треба за все платити, — невесело посміхається Антон. — Коли б не відраховували кому слід, нас би тут не було...

Із якими саме інстанціями доводиться ділитися, мої знайомі не уточнюють. Варто зазначити, що час від часу місцеві правоохоронні органи проводять рейди по таких «ямах», складають протоколи та показово засипають дірки в землі. І що? А нічого. Як висловився помічник прокурора Сніжного Юрій Карпов, «ми засиплемо, підірвемо, вони за місяць-півтора знову вириють». Риють вертикальні «колодязі» завглибшки 15—18 метрів і похилі «нори», руйнують перемички, які закривають ходи до старих виробок, у пошуках вугілля і брухту спускаючись іноді підземними лабіринтами на глибину до 300—400 метрів. Складається враження, що в цих шахтарських селищах паливо не довбає хіба що лінивий. А масштабів цього видобутку не помічає тільки сліпий.

До «нори» під'їжджає вантажівка, і мої знайомі кидаються до роботи. «Чи хотіли би ви, щоб сюди поліз ваш син?» — питаю наостанок у Олексія.

— Нізащо, — відрубує той. — Досить, що я тут уже силікоз заробив. Може, коли виросте, щось тут зміниться? Хоча що там зміниться... Виїжджають люди, хто може. А хто не може, той риється в землі. Ось виберемо вугілля з цієї ями і наступну копатимемо. На наш вік вистачить.

Гірник одягає каску і спритно протискується в отвір у землі. Вісім годин він довбатиме чорний пласт і мріятиме, щоб його дітям не довелося знати, що таке «яма».

Ліна КУЩ.

Донецька область.

ОГОЛОШЕННЯ

К сведению акционеров ОАО «Рубин»

Правление открытого акционерного общества «Рубин» сообщает о проведении общего собрания акционеров, которое состоится 29 мая 2003 г. в 11 часов, в актовом зале Донецкого государственного техникума экономики и химических технологий по адресу: 83114, г. Донецк, ул. Щорса, 97.

Повестка дня:

1. Отчет правления об итогах финансово-хозяйственной деятельности общества за 2002 год.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Отчет наблюдательного совета.
4. Утверждение баланса за 2002 год, распределения прибыли, сроков и порядка выплаты дивидендов.
5. О принятии мер по нерентабельным товарным отделам.
6. О внесении изменений и дополнений в устав общества.

Регистрация участников собрания с 9.30 до 10.45.

При себе иметь документ, удостоверяющий личность, для представителей акционеров — доверенность, оформленную в соответствии с действующим Законодательством.

Справки по телефону: (0622) 55-78-40.

83114, г. Донецк, ул. Университетская, 104.

Правление ОАО «Рубин».

ЗАТ «Видавництво «Експрес газета»

Оголошує про проведення Загальних зборів акціонерів, які відбудуться 29 травня 2003 року об 11.00 годині, за адресою: м. Київ, вул. Фрунзе, 104.

Порядок денний:

1. Звіт про фінансово-господарську діяльність підприємства за 2002 р.
2. Про порядок розподілу прибутку, за підсумками роботи за 2002 р.
3. Строк виплати акціонерам розподіленого прибутку.
4. Про затвердження персонального складу Спостережної ради.
5. Про затвердження внутрішніх документів Товариства.

Реєстрація акціонерів 29 травня 2003 р. з 10.00 години за місцем проведення Загальних зборів.

Генеральний директор.

ООО «Сириус» (код ОКПО 32005036), зарегистрированное исполнительным комитетом Ильичевского городского совета 24.07.2002, сообщает о своей самоликвидации. Претензии принимаются в двухмесячный срок по адресу: 65012, г. Одесса, ул. Большая Арнаутская, 47/11.

ТОВ «Торговий дім «Енергія» ЗКПО 30117649 зареєстроване Виконкомом Броварської міської ради 15.09.1998 року, реєстраційний № 2142 повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з моменту публікації даного оголошення за адресою: 01135, м. Київ, пров. Тбіліський, 4/10, тел. 238-97-36.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 3а) порушив справу про банкрутство підприємства «Скіф» на правах ТОВ за № 12/34б. Юридична адреса: № 94330, Перевальський р-н, п. Ящікове-1, р/р 26000301180313 у відділенні Промінвестбанку м. Алчевська, Луганської обл., МФО 304342)

Ліквідатором підприємства призначено директора Крузо Сергія Павловича (94214, м. Алчевськ, вул. Леніна, б.71, кв.171, тел. 4-49-25).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Бажано заяви надсилати за адресою проживання ліквідатора т. б. 94214, м. Алчевськ, вул. Леніна, б. 71, кв. 171.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушено справу № 15/5Б від 28.01.03 р. про банкрутство Державного підприємства «Торгово-виробниче підприємство по обслуговуванню шахтарів (86600, м. Торез Донецької обл., вул. Енгельса, 83, п/р 26005302461478 в ПІБ м. Тореза, МФО 334282, код 25706994).

Розпорядником майна призначено Кравчук Юрія Анатольовича (ліцензія № 249799, 83100, г. Донецьк, б. Шевченко, 20, к. 501, тел. 8-062-381-76-14).

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушено справу № 8/89 про банкрутство Приватного сільськогосподарського підприємства «Вільницьке» (38852, с. Вільниця, Чутівський район, Полтавська область, р/р № 26002000174003 в АТ «Індекс-банк», МФО 331661, код ЗКПО 30652719).

Розпорядником майна по справі призначено Пічугіна Ігора Вячеславовича (ліцензія АА № 047935, м. Київ, вул. Молодогвардійська, б. 12, кв. 65).

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) ухвалою від 18.02.2003 року порушив справу № 5/56-Б про банкрутство Херсонського виноробного заводу (73035, м. Херсон, Янтарний провулок, 1, поточний рахунок № 26008281 в Облдирекції Укрсоцбанку, МФО 352015, код ЄДРПОУ 00412091).

Розпорядником майна призначений Пирожок Євгеній Віталійович (Ліцензія АА 419249 від 24 жовтня 2002 року, м. Херсон, бул. Мирний, 3, к. 215).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 17.03.03 р. по справі № 18/19 Б визнав банкротом та розпочав ліквідаційну процедуру щодо Донецької фабрики трикотажних спортивних виробів «Динамо» КП фізкультурно-спортивного товариства «Динамо» України (83041, м. Донецьк, вул. Шахтна, 7а, ЄДРПОУ 05747074), п/р 26008301590517 у Пролетарському від. ПІБ, МФО 334301.

Ліквідатор Гагіна С. В., ліцензія № 249753, т. (0622) 21-09-17.

Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушив справу № 10/61 про визнання банкрутом ВАТ «Пирятинконсерв» (37000, Полтавська область, м. Пирятин, вул. Червоноармійська, 163, р/р 26007775019001 в ПРГУ «Приватбанк» у м. Пирятині, МФО 331401, код ЗКПО 32021330).

Розпорядник майна Нестеренко Сергій Сергійович, ліцензія № 419268 від 11.11.2002 р. (Київська область, м. Бровари, вул. Гагаріна, 27, кв.193).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюндвальдська, 11) від 28.03.2003 р. по справі № Б-15-101 визнано банкрутом ТзОВ «Карпати-Ресурс» (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Вороного, 6/2, код ЗКПО 31263258, р/р № 26004300011153 в АКБ «Прикарпаття» МФО 336310) відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Стельмаха В. М. (ліцензія № 419492 від 10.12.2002 р. телефон 80342276028; 80342247407, м. Івано-Франківськ, вул. Заклинських, 13/20).

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Ліквідатор ТОВ «СОФТ-УКРАЇНА» повідомляє про недійсність печаток і штампів ТОВ «СОФТ-УКРАЇНА» код 22902915, м. Київ, пров. Польовий, 7.

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области и ликвидатор АОЗТ «Донецкий городской молочный завод № 1» сообщают о повторном проведении аукциона по продаже активов.

На аукцион выставляются активы со снижением начальной цены на 30%, находящиеся по адресу: г. Донецк, пр. Ильича, 101: 1. Основные средства (36 наимен.), начальная цена продажи — 15349,60 грн. без НДС, гарантийный взнос — 767,48 грн. 2. Производственные запасы (23 наимен.), начальная цена продажи — 1234,80 грн. без НДС, гарантийный взнос — 61,74 грн. 3. Малоценные и быстроизнашивающиеся предметы (22 ед.), начальная цена продажи — 818,30 грн. без НДС, гарантийный взнос — 40,92 грн. 4. Товары народного потребления (2 наимен.), начальная цена продажи —1299,90 грн. без НДС, гарантийный взнос — 65,00 грн. Гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены реализуемого имущества, регистрационный сбор для регистрации участников аукциона — 17 грн., перечисляется на р/сч. 26008274107001, в ФКБ Приватбанк г. Краматорска, МФО 335548, ОКПО 25340553, Универсальной бирже «Примус». Для участия в аукционе необходимо подать письменную заявку организатору торгов Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донецкой области, расположенному по адресу: г. Донецк, б. Шевченко, 20. Срок подачи заявок на участие в аукционах 27 календарных дней со дня публикации в газете по 07 мая 2003 г., включительно. Аукцион состоится 13 мая 2003 г. в 11.00 час. на Универсальной бирже «Примус», по адресу: г. Донецк, пр. Титова, 10. Справки по телефонам: 381-76-17, 381-76-14.

Зміни до інформації про випуск акцій Відкритого акціонерного Товариства «Домобудівний комбінат № 4» Інформація друкувалася в номері № 64 від 3.04.03 року.

1. В розділі 11 слова «починається з 11 квітня» замінити на слова «розпочати 23 квітня» слова «до 25 квітня»— на слова «і закінчити 7 травня», слова «починається з 26 квітня» — на слова «розпочати 8 травня», слова «продовжується до 30 квітня» — на слова «і закінчити 12 травня».

2. В розділі 11, абзац, який починається наступним абзацем «Відомостей щодо ринкової вартості акцій...» повністю замінити наступним абзацом, «Ринкова вартість акцій в Першій фондовій торговій системі склала 1 грн. за одну акцію, На Київській міжнародній фондовій біржі — 0,5 грн. за одну акцію, на позабіржовому ринку ціна угод купівлі продажу акцій складала від 0,25 грн. до 1 грн. за одну акцію.»

Хозяйственным судом Днепропетровской области (49600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1-а) возбуждено дело № Б 26/9/03 о банкротстве ООО «Фарма» (50013, г. Кривой Рог, ул. Севанская, 1, код ОКПО 24608901, р/с 26003151993001 в Криворожском филиале ПриватБанка, МФО 305750.

Постановлением хозяйственного суда Донецкой области от 03.03.2003 г. № 15/264Б открытое акционерное общество «Макеевский завод» «Интеграл» (86143, Донецкая область, г. Макеевка, ул. Гагарина,1, ОКПО 23425802) признано банкротом и открыта ликвидационная процедура сроком на 12 месяцев до 03.04.2004 г. Ликвидатором назначена Мосина Наталья Ивановна, лицензия № 047530, телефон (0622) 21-07-14.

ВАТ «Галіївський маслозавод ім. В. Ф. Мазуркевича» повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які вібудуться 07 травня 2003 р.

Порядок денний:

1. Залучення коштів під заставу майна товариства.
2. Різне.

12 травня 2003 р. о 14 год. 00 хв. відбудеться аукціон з продажу за грошові кошти майна ЗАТ «Великобичківський лісохімкомбінат» одним лотом. Сукупність всього майна загальною зменшеною вартістю на 30 % — 359723,40 грн. в тому числі ПДВ. Детальну інформацію можна дізнатися в Газетах «Урядовий кур'єр» № 18 від 30 січня 2003 р. та «Новини Закарпаття» № 11 від 23 січня 2003 р.

Закрите акціонерне товариство **«Київмлин»** повідомляє, що Загальні збори акціонерів ЗАТ «Київмлин» відбудуться 29 травня 2003 р. об 11-00 за адресою: 04080, м. Київ, вул. Межигірська, 83.

Порядок денний:

1. Звіт Голови правління ЗАТ «Київмлин» про результати роботи Товариства за 2002 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії ЗАТ «Київмлин» про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Київмлин» за 2002 рік.
3. Розподіл прибутку товариства за 2002 рік.
4. План виробничої діяльності ЗАТ «Київмлин» та використання очікуваного прибутку в 2003 році.
5. Внесення змін до установчих документів Товариства.
6. Вибори членів Ревізійної комісії ЗАТ «Київмлин».
7. Довибори членів Спостережної ради ЗАТ «Київмлин». .

Шановні акціонери ЗАТ КТФ «Роза»!

30 травня 2003 року о 15 годині в клубі підприємства, за адресою: вул. М. Грінченко, 2/1, відбудуться загальні збори акціонерів Закритого акціонерного товариства «Київська трикотажна фабрика «Роза».

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності АТ за 2002 рік та перспективи розвитку на 2003 рік.
2. Затвердження річних результатів діяльності АТ, включаючи дочірні підприємства.
3. Затвердження звіту і висновків Ревізійної комісії.
4. Внесення змін в персональний склад правління.
5. Порядок розподілу прибутку акціонерного товариства.
6. Прийняття рішення про ліквідацію дочірніх підприємств.
7. Різне.

Реєстрація учасників зборів на прохідній підприємства, починаючи з 13 годин 30 хвилин.

Просимо при собі мати паспорт чи оформлене належним чином доручення на участь у зборах.

Правління АТ.

ООО «Украинский фаянс» код ОКПО 31214572 сообщает о своей самоликвидации. Претензии принимаются в течение месяца по адресу: г. Харьков, ул. Биологическая, 10. Телефон 23-47-03, 54-46-52.

ТК КРЕДИТ БАНК

Ліцензія НБУ №245 від 11.01.2002 року
01054, м. Київ, вул. Дмитрівська, 18/24

Фінансовий звіт АКБ «ТК Кредит» за I квартал 2003 року

Звіт про прибутки та збитки тис.грн.

РЯДОК	НАЙМЕНУВАННЯ СТАТТІ	Звітний період	Попередній фінансовий рік
1.1	Процентні доходи	2 324	11 095
1.2	Процентні витрати	-1 718	-7 214
1	**Чистий процентний дохід**	**606**	**3 881**
2.1	Комісійні доходи	225	1 253
2.2	Комісійні витрати	-71	-334
2	**Чистий комісійний дохід**	**154**	**919**
3	Дивідендний дохід	0	0
4	Чистий торговельний дохід	93	486
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії та дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7	Інший операційний дохід	137	449
8	**Операційний дохід**	**990**	**5 734**
9	Загальноадміністративні витрати	-772	-2 095
10	Витрати на утримання персоналу	-263	-1 128
11	**Прибуток від операцій**	**-46**	**2 511**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	324	-1655
13	**Прибуток до оподаткування**	**278**	**856**
14	Податок на прибуток	0	-456
15	**Прибуток після оподаткування**	**278**	**400**
16	Непередбачені доходи/витрати	0	0
17	**Чистий прибуток/збиток банку**	**278**	**400**

Голова Правління Бризуєва І.В. Головний бухгалтер Верба Т.О.

Балансовий звіт тис.грн.

РЯДОК	НАЙМЕНУВАННЯ СТАТТІ	Звітний період	Попередній фінансовий рік
	Активи		
1	Кошти та залишки в НБУ	1 955	5 262
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	0	0
3	Кошти в інших банках	6 400	6 647
4	Цінні папери на продаж	0	9 008
5	Кредити та заборгованість клієнтів	66 079	46 360
6	Інвестиційні цінні папери	0	0
7	Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	0	0
8	Основні засоби та нематеріальні активи	1 427	1 321
9	Чисті нереалізовані доходи від похідних фінансових інструментів	0	0
10	Нараховані доходи до отримання	5 962	4 560
11	Інші активи	554	566
12	**Усього активів**	**82 584**	**74 133**
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
13	Кошти банків	15 782	17 860
14	Кошти клієнтів	37 654	28 274
15	Інші депозити	0	0
16	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
17	Чисті нереалізовані витрати від похідних фінансових інструментів	0	0
18	Нараховані витрати до сплати	141	224
19	Інші зобов'язання	344	557
20	**Усього зобов'язань**	**53 931**	**46 631**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
21	Статутний капітал	21 829	20 956
22	Зареєстрований статутний капітал банку	21 829	21 829
23	"Несплачений зареєстрований статутний капітал банку"	0	0
24	"Нетто: оплачений зареєстрований статутний капітал банку"	21 829	21 829
25	Капіталізовані дивіденди	0	0
26	Викуплені власні акції	0	-873
27	Результат минулих років	5 703	5 703
28	Прибуток минулого року, що очікує затвердження	400	0
29	Збиток минулого року, що очікують затвердження	0	0
30	Емісійні різниці	0	0
31	Загальні резерви	438	438
32	Результат поточного року	278	400
33	**Усього власного капіталу**	**28 653**	**27 502**
	Усього пасивів	**82 584**	**74 133**

Ухвалою Господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) від 17.02.2003 р. порушено справу № 8/69 про банкрутство Приватного сільськогосподарського підприємства «Заповіт» (38255, Полтавська обл., Семенівський район, с. Брусове, п/р 260063010190 в Семенівському відділенні Ощадбанку України, МФО 391164, код 03769971).

Розпорядником майна призначено Науменко О. А. (ліцензія № 419218, адреса: 01021, м. Київ, вул. Кловський узвіз, 9/2, оф. 70, т. 2610465, факс 2905096).

Претензії кредиторів, санаторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

ТОВ «Миронівка—Техномаш» (код ЄДРПОУ 31320771) оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються за адресою: м. Київ, вул. Мічуріна, 56.

ОГОЛОШЕННЯ

АКБ "Український банк торгового співробітництва"

вул. Клочківська, 3, м. Харків, 61003
Банківська ліцензія № 68 від 14.12.2001
Тел (0572) 23-58-68

Звіт про фінансові результати за станом на 1 січня 2003 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1.1	Процентний дохід	21358	19330
1.2	Процентні витрати	-19116	-17899
1	**Чистий процентний дохід**	2242	1431
2.1	Комісійний дохід	6109	6015
2.2	Комісійні витрати	-254	-163
2	**Чистий комісійний дохід**	5855	5852
3	Дивідендний дохід	0	0
4	Чистий торговельний дохід	2698	1613
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7	Інший операційний дохід	73	73
8	Операційний дохід	10868	8969
9	Загальноадміністративні витрати	-6661	-5532
10	Витрати на персонал	-2491	-1970
11	Прибуток від операцій	1716	1467
12	Витрати на безнадійні борги	-681	-700
13	Прибуток до оподаткування	1035	767
14	Податок на прибуток	-528	-352
15	Прибуток після оподаткування	507	415
16	Непередбачені доходи/витрати	6	9
17	Чистий прибуток/ збиток банку	513	424
18	Чистий прибуток на одну просту акцію	0,29	0,24
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	0,29	0,24

Баланс за станом на 1 січня 2003року АКБ "Український банк торгового співробітництва"

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	8019	4828
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	0	0
3	Кошти в інших банках	4680	5293
4	Цінні папери на продаж	1210	181
5	Кредити та заборгованість клієнтів	86379	73466
6	Інвестиційні цінні папери	0	0
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	2	2
8	Основні засоби та нематеріальні активи	18207	15488
9	Нараховані доходи до отримання	83	286
10	Інші активи	1961	2563
11	**Усього активів**	120541	102107
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	1000	23227
13	Кошти клієнтів	89952	47509
14	Інші депозити	0	0
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	2801
16	Нараховані витрати до сплати	774	416
17	Інші зобов'язання	684	536
18	**Усього зобов`язань**	92410	74489
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	18000	18000
20	Капіталізовані дивіденди	0	0
21	Акції, що викуплені в акціонерів	0	0
22	Емісійні різниці	0	0
23	Резерви	580	156
24	Результати переоцінки	7313	7313
25	Нерозподілений прибуток	2238	2149
26	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	0	0
27	**Усього власного капіталу**	28131	27618
28	**Усього пасивів**	120541	102107

Звіт про власний капітал за станом на 1 січня 2003 року АКБ "Український банк торгового співробітництва"

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Статутний капітал зареєстрований, сплачений	Резерви	Результат переоцінки	Нерозподілений прибуток	Капітал та резервні фонди, усього
1	**Залишок на 1 січня**	**18000**	**156**	**7313**	**2149**	**27618**
2.1	Коригування: Зміна облікової політики	-	-	-	-	-
2.2	Виправлення помилок	-				
2	Скоригований залишок на початок року	18000	156	7313	2149	27618
3	Чистий прибуток	-	-	-	+513	+513
4	Розподіл у резервні фонди	-	+424	-	-424	-
5	**Залишок за станом на кінець дня 31 грудня**	**18000**	**580**	**7313**	**2238**	**28131**

Звіт про рух грошових коштів за станом на 1 січня 2003 року АКБ "Український банк торгового співробітництва"

(прямий метод)

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
	І. Операційна діяльність		
1	Процентні доходи, що отримані	+21358	+19330
2	*Процентні витрати, що сплачені*	-19116	-17899
3	Комісійні доходи, що отримані	+6109	+6015
4	Комісійні витрати, що сплачені	-254	-163
5	Дивіденди від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії, що отримані	-	-
6	Інші доходи, що отримані	+79	+87
7	Інші витрати, що сплачені	-7342	-6517
8	Реалізовані результати від торговельних операцій	+2698	+1613
9	Повернення раніше списаних активів	-	+280
10	Виплати працівникам банку	-2491	-1970
11	Податок на прибуток, що сплачений	-528	-352
12	**Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку**	**+513**	**+424**
13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат іншим банкам	+613	-4537
14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	-12913	-24704
15	Зменшення (збільшення) інших активів	+805	+50
16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від Національного банку України	-	-
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	-22227	+10726
18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	+42443	+19907
19	Збільшення (зменшення) інших зобов`язань	+506	+366
20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж	-	-164
21	**Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності**	+9227	+1644
22	**Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності**	+9740	+2068
	ІІ. Інвестиційна діяльність		
23	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	-1029	-
24	Зменшення (збільшення) вкладень в асоційовані компанії	-	-2
25	Зменшення (збільшення) вкладень у дочірні установи	-	-
26	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	-2719	-3686
27	**Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності**	-3748	-3688
	ІІІ. Фінансова діяльність		
28	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу	-2801	+1776
29	Збільшення (зменшення) субординованих зобов`язань	-	-
30	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	-	-
31	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду	-	-
32	**Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності**	-2801	+1776
33	**Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів**	+3191	+156
34	**Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року**	4828	4672
35	**Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року**	8019	4828
	IV. Вплив змін курсів валют	-	-

Керівник — **Степанов Віктор Юрійович**
Головний бухгалтер — **Косенко Надія Михайлівна**

Аудиторський висновок про достовірність фінансової звітності за 2002 рік та аналіз фінансового стану на 01січня 2003 р. АКБ "Українського банку торгового співробітництва" м. Харків

Мною, незалежним аудитором Хоробрих Л.І., на підставі договору №01/06/-2002 від 26.06.2002р було здійснено перевірку достовірності фінансової звітності за 2002 рік та аналіз фінансового стану Акціонерного комерційного банку "Українського банку торгового співробітництва", до складу якого входять 3 філії, станом на 01січня 2003р.

Проведення аудиту було спрямоване на одержання розумних підтверджень щодо обґрунтування сум та інформації, розкритих у фінансовій звітності, а також оцінку відповідності застосованих принципів обліку нормативним вимогам щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні, чинним протягом перевіряємого періоду.

Аудитор вважає, що проведена аудиторська перевірка забезпечує розумну основу для аудиторського висновку.

Проведений аналіз стану бухгалтерського обліку і фінансової звітності дозволяє зробити такі висновки:
- встановлений порядок ведення бухгалтерського обліку здійснювався банком відповідно до вимог чинного законодавства, резерви сформовані у повному обсязі;
- на протязі 2002 року АКБ "УБТС" дотримувався економічних нормативів, встановлених Національним банком України;
- фактів діяльності та проведення операцій, на здійснення яких банк не мав Ліцензії НБУ, дозволу НБУ не встановлено;
- станом на 01 січня 2003 р. у банка має місце ризик ліквідності через неузгодженість строків розрахунків за активами та зобов'язаннями;
- у перевіряємому періоді зловживань з боку керівництва банку не встановлено;
- стан системи внутрішнього аудиту відповідає вимогам "Положення про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках", затвердженого постановою Правління НБУ № 114 від 20.03.98 р.
- "кредитний портфель" банку є задовільним.

Аудитор підтверджує, що надана фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах достовірно і повно подає фінансову інформацію про банк станом на 01.01.2003 р., згідно з нормативами щодо організації бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.

Аудитор вважає, що АКБ "УБТС" можна видати позитивний висновок за результатами діяльності у 2002 році.

Головний аудитор АФ "Квестор" Л. І Хоробрих
(сертифікат аудитора серії "Б" №000124 подовжений за рішенням Аудиторської палати України №75 від 24.12.99 р терміном до 29.02.2004 р.)

інпромбанк

Квартальна фінансова звітність

Зведений балансовий звіт банку на 1 квітня 2003 року 322863 "ІННОВАЦіЙНО-ПРОМИСЛ.БАНК"

(коп.та сота частка од.валют)

Статті балансу	На початок року 01-01-2003р.	Усього 01-04-2003р.
АКТИВИ	5510092625	7618931721
Готівкові кошти	165227538	165789392
Банківські метали	0	0
Дорожні та інші чеки	693212	693485
Кошти в НБУ	424719152	1368279383
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	0	0
у т.ч. цінні папери, емітовані НБУ	0	0
Резерв під знецінення казначейських ЦП	0	0
Нетто: казначейські цінні папери та цінні папери, емітовані НБУ	0	0
Кошти в інших банках	162626402	1211712666
Резерв під заборгованість інших банків	2000000	23000000
Нетто: кошти в інших банках	160626402	1188712666
Цінні папери в портфелі банку на продаж	28976150	219166150
Резерв під знецінення ЦП на продаж	13860150	13971950
Нетто: цінні папери в портфелі банку на продаж	15116000	205194200
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	172969743	172969743
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	0	0
Нетто: цінні папери на інвестиції	172969743	172969743
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	3321560731	3235633814
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренду), які надані клієнтам	289023659	267161884
Нетто: кредити та фінансовий лізинг(оренда), які надані клієнтам	3032537072	2968471930
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	64712500	64712500
Основні засоби та нематеріальні активи	1594780861	1594686738
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	256313468	264816498
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	1338467393	1329870240
Нараховані доходи до отримання	47019889	51633593
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	0	389161
Нетто: нараховані доходи до отримання	47019889	51244432
Інші активи	88003724	102993750
Резерви під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	0	0
Нетто: інші активи	88003724	102993750
СУКУПНІ АКТИВИ	5510092625	7618931721
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	2234993940	4340736659
Кошти банків	57337	57337
Депозити та кредити банків	450000000	300000000
у т.ч. кредити, отримані від НБУ	0	0
Кошти клієнтів	1546837020	3777058546
інші депозити	0	0
Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
Кредити, отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0	0
у т.ч. кредити, отримані через НБУ	0	0
Субординована заборгованість	0	0
Нараховані витрати до сплати	21107882	37213557
Інші зобов'язання	216991701	226407219
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	2234993940	4340736659
КАПІТАЛ	3275098685	3278195062
Статутний капітал	2564800000	2564800000
Зареєстрований статутний капітал банку	3164800000	3164800000
Несплачений зареєстрований статутний капітал банку	0	0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку	3164800000	3164800000
Капіталізовані дивіденди	0	0
Викуплені власні акції	600000000	600000000
Результат минулих років	149714295	149714295
Прибуток минулого року, що очікуєзатвердження	0	0
Збитки минулого року, що очікують затвердження	0	0
Емісійні різниці	0	0
Загальні резерви	555340853	560584390
Результат поточного року	5243537	3096377
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	3275098685	3278195062
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	5510092625	7618931721

Голова Правління — **В.Т. Шарікадзе**
Головний бухгалтер — **О.М.Пономаренко**

Звіт про прибутки та збитки КБ на 1 квітня 2003 року 322863 "ІННОВАЦіЙНО-ПРОМИСЛ.БАНК"

(коп.)

Символ	Стаття доходів	Усього
	Доходи	268646511
60	Процентні доходи	143885684
601	Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	13596671
602	Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності	94405597
604	Процентні доходи за кредитами фізичним особам	35883416
61	Комісійні доходи	119806934
610	Комісійні доходи за операціями з банками	4300
611	Комісійні доходи за операціями з клієнтами	119802634
62	Результат від торговельних операцій	903363
63	Інші банківські операційні доходи	3616479
63	Інші банківські операційні доходи	3616479
6397	Штрафи,пені,що отримані за банк. операціями	227518
64	Інші небанківські операційні доходи	434051
649	нші небанківські операційні доходи	434051
6497	Штрафи,пені,що отримані за госп. операціями	6798
	Витрати	265550134
70	Процентні витрати	66223573
701	Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	13977138
702	Процентні витрати за коштами суб'єктів господарської діяльності	8992392
704	Процентні витрати за коштами фізичних осіб	43254043
71	Комісійні витрати	23170584
710	Комісійні витрати	23170584
73	Інші банківські операційні витрати	64774987
739	Інші банківські операційні витрати	64774987
74	Інші небанківські операційні витрати	106969610
740	Витрати на утримання персоналу	40470222
7400	Основна і додаткова заробітна плата	29737770
7401	Внески на державне соціальне страхування	10178844
74011	з них: збір на соц.страхув. на випадок безробіття	558784
7403	Матеріальна допомога та ін. соц. виплати	206000
741	Сплата податків та інших обов'язкових платежів крім податку на прибуток	2016168
7411	Податок на землю	515747
7419	Сплата інших податків та обов'язкових платежів крім податку на прибуток	120734
742	Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	36599655
7420	Витрати на утримання власних основних засобів та нематеріальних активів	23467359
7423	Амортизація	13132296
743	Інші експлутаційні витрати	14483993
744	Витрати на телекомунікації	9329854
745	Супутні небанківські операційні витрати	4016315
749	Інші небанківські операційні витрати	53403
7497	Штрафи,пені, що сплачені за госп.операціями	77
77	Відрахування в резерви та списання безнадійних активів	-372068
770	Відрахування у резерви	-761229
772	Відрахування в резерви під сумнівну	389161
	Прибуток (збиток) до сплати податку	7879825
79	Податок на прибуток	4783448
	Чистий прибуток (збиток)	3096377

Голова Правління — **В.Т. Шарікадзе**
Головний бухгалтер — **О.М.Пономаренко**

Згідно Постанови Господарського суду Вінницької області від 27 березня 2003 року визнано банкрутом і розпочато ліквідаційну процедуру по справі № 276/10-1582 про банкрутство колективного підприємства Барської фабрики госпобуттоварів, Вінницька область, м. Бар. вул. Буняковського, 7 (п/р 26006564 у Вінницькій обласній дирекції АППБ «Аваль», МФО 302247, код ЄДРПОУ 13332761).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Болховітіна В. М., м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7, к. 1303, т. 52-01-53, 52-03-41.

Подача позовних заяв про включення до реєстру вимог кредиторів припинена.

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) постановою від 18 березня 2003 року по справі № 12/303-Б визнав банкрутом СТОВ «Корпорацію «Квіт-Агро» (м. Херсон, с. Жовтневе, код 25645732, рахунок № 2600807000283 в ХФ АКБ «Правекс Банк», МФО 352587).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Гарана Семена Григоровича, ліцензія № АА 315423 від 11.07.2002 року, м. Херсон, вул. Декабристів, 25. Тел. 27-12-64.

ВАТ «Державний експортно-імпортний банк України»

повідомляє про ліквідацію територіально відокремленого безбалансового відділення № 2 м. Києва, розташованого за адресою: Україна, м. Київ, вул. Шовковична, 39/1, згідно з рішенням Правління банку від 25.02.03 (протокол № 5).

Претензії кредиторів приймаються ліквідаційною комісією протягом одного місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: 03150, м. Київ, вул. Горького, 127, тел. 247-89-45.

ЗАТ АБ «Радабанк»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 02 червня 2003 р. о 14.00 за адресою: м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 46/1.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності за 2002 рік та основні напрями роботи на 2003 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження звіту та висновків зовнішнього аудитора.
4. Затвердження балансу за 2002 рік.
5. Про розподіл прибутку за 2002 рік.
6. Про збільшення розміру Статутного капіталу банку шляхом реінвестиції дивідендів.
7. Затвердження змін до Статуту.
8. Про внесення змін у складі Ради.
9. Про внесення змін у складі ревізійної комісії.
10. Про внесення змін до організаційної структури банку.

З метою розширення активних операцій банку статутний капітал планується збільшити на 622 400 гривень шляхом додаткового випуску 6 224 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 0,1 грн. кожна.

Акціонери мають права, визначені законодавством та установчими документами банку, зокрема — першочергове право на придбання акцій додаткової емісії. Строки підписки на акції визначаються загальними зборами. Відшкодування збитків, пов'язаних із зміною розміру статутного капіталу здійснюватиметься згідно з вимогами законодавства.

Реєстрація учасників у день проведення зборів з 13.30 до 14-00. **Телефон для довідок: (0562) 32-36-78.**

Господарський суд Донецької області (вул. Артема, 157, м. Донецьк, Україна, 83048)

порушив справу № 32/34-Б від 26.03.2003 р. про банкрутство Дочірнього підприємства «Краматорський автотранспортний підрозділ 11477» ВАТ «Донецькавтотранс». (м. Краматорськ, вул. Орджонікідзе, 8, Донецької області, 84313, р/р 26002301511439 АК ПІБ м. Краматорськ, МФО 334141, код ЄДРПОУ 03119960).

07.03.2003 р., введений мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Біліченко Віталія Олександровича, ліцензія АА № 249805 від 19.10.2001. Адреса: 84394, м. Краматорськ, вул. Кропивницького, 140. (0626) 41-43-17.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) визнав банкрутом приватне сільськогосподарське підприємство «Відродження» (Кіровоградська область, Бобринецький район, с. Куйбишеве, код ЄДРПОУ 00853748, р/р № 260043140614017 в ОПЕРУ Кіровоградської філії АК АПБ «Україна», м. Бобринець, МФО 323011) і відкрито щодо банкрута ліквідаційну процедуру (справа № 14/27).

Ліквідатором призначено Охінченка Сергія Михайловича, ліцензія № 047776, серія АА, 25006, м. Кіровоград, головпошта АС 1/14, тел. 24-13-83,, факс 22-54-73.

Статути Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ) та Патріархії Української Автокефальної Православної Церкви, зареєстровані Постановою Держкомрелігії за № 8/3 від 26.08.1997 р. та 05.06.1995 р., а також Свідоцтво про їх реєстрацію вважати недійсними у зв'язку з їх втратою.

«Телетріумф»: кількість далеко від якості

РЕЙТИНГ

Церемонія вручення національної премії у галузі телебачення «Телетріумф» відбувалася, як завжди, урочисто. Навіть занадто. Загальну веселість дещо зменшила Алла Мазур, переможниця в номінації «кращий ведучий інформаційної програми» (ТСН, «1+1»). Вона нагадала присутнім, що поки не знайдено винних у смерті журналістів Георгія Гонгадзе та Ігоря Александрова, радіти і казати про професійну та людську гідність представникам мас-медіа некоректно.

А якщо казати про якість представленої телепродукції, то вона вочевидь не відповідала кількості. На здобуття «Телетріумфу» було висунуто 219 програм у 20 номінаціях. Але практично одні й ті самі претенденти фігурували водночас у різних номінаціях.

У результаті ретельного відбору лідерами-тріумфаторами стали: «1+1», «Інтер» та ICTV — по чотири статуетки, «Новий канал» і СТБ — по дві, в УТ-1 та М-1 — по одній.

Олег БАЙДА.

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

Телеведуча Алла Мазур під час нагородження

Вистава за гратами

ТЕАТР

На цьому тижні театр пішов у зону. Театр-студія «Арабески», держдепартамент з питань виконання покарань у Харківській області та всеукраїнська громадська організація «Громадський контроль» розпочали проект «Z/Z: Зона зради».

У рамках цієї акції буде показано виставу «Маленька п'єса про зраду» (за О. Ірванцем) у п'яти пенітенціарних закладах Харкова. Режисер вистави С. Олешко. До участі в ній запрошено соліста групи «Мертвий півень» М. Барбару, музику написала харківська рок-група «Калєкція».

Перегляди вистав, у яких візьмуть участь ув'язнені, обслуговуючий персонал закладів, експерти, фіксуватимуть на відео та фото. На основі цих матеріалів буде створено фотовиставку (фото Сергія Браткова) та документальний фільм.

ЦЬОГО ДНЯ

11 КВІТНЯ

■ 1913 р. Народився фізик Володимир Хоткевич. Тривалий час був ректором Харківського університету. ■ 1926 р. Народилася Лідія Палій, художниця і письменниця Канади, українка з походження. ■ 1943 р. Гітлерівці спалили село Раска (Київщина). Населення (421 особу) розстріляли. ■ 1945 р. Американські війська визволили в'язнів Бухенвальду. Відзначається як Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів. ■ 1983 р. Померла народна художниця, майстер петриківського розпису Палажка Глущенко.

ТАМ ЗА ОБРІЄМ

Хау ду ю ду, містере Петя Гриньов?

Популярний російський композитор Андрій Петров написав бродвейський мюзикл за пушкінською «Капітанською дочкою». Його прем'єра спричинила в Петербурзі ажіотаж.

Коли Петя Гриньов заспівав англійською, а капітан Миронов заговорив російською, глядач у залі нітрохи не здивувався: адже постановка спільна, російсько-американська. Великі партії — Гриньова, Пугачова, Швабріна та Катерини Другої — виконують артисти з Бродвею, а в інших ролях — студенти Петербурзької театральної академії.

Мюзикл називається «бродвейський», бо його написано на замовлення міжнародного театрального центру Юджина О. Ніла. За словами автора, він не ризикнув змагатися з американцями в написанні мюзиклу на сучасну тему. Тому й обрав «Капітанську дочку».

ЧАС НОТ

Ювілей голосу

Завдяки голосам її учнів — Валентина Пивоварова, Тараса Штонди, Ольги Микитенко, Вікторії Майфатової — Україну вважають співочим краєм. Днями Галині Сухоруковій, заслуженій артистці України, професору Національної музичної академії імені П. І. Чайковського, виповнилося 80 років.

Консерваторія пишно відзначила цю подію. Найкращим подарунком для Галини Станіславівни став концерт тих, кого вона вчила і вчить мистецтву співу. Разом з ними співала й ювілярка — «Пливе моя душа...»

Життєвою позицією Сухорукової стали любов до музики і життя, візитівкою — щира й відкрита посмішка. В її очах завжди той надзвичайний вогонь-кураж, що видає артистку. І за професією, і за покликанням.

Олена КАРПЕНКО.

На фото: Галина Станіславівна Сухорукова (в молоді роки).

Бенефіс майстра

Цикл творчих портретів «Плеяда митців Вінниччини» обласне управління культури розпочало мистецьким бенефісом заслуженого артиста України композитора і співака Станіслава Городинського. Концерт відбувся минулої суботи на одній з кращих сцен обласного музично-драматичного театру імені Садовського.

Другим гімном називають українці в діаспорі пісню Городинського «Українцям». Саме вона, зізнався на вечорі співак, вивела його в люди. Загалом у творчому доробку композитора більш як сто пісень. Одну з них він виконував на святі разом з автором віршів поетесою Ганною Чубач, яка приїхала привітати талановитого земляка. Найбільше пісень написано Городинським на вірші поетеси із Тульчина Ніни Шаварської.

Крім автора, твори Городинського виконували самодіяльні народні колективи краю. Учасників вечора також потішили своїм співом народний артист України Богдан Сташків та Лідія Остапчук.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ГАСТРОЛІ

Течія Океану

Вони пройдуть 15 тисяч кілометрів, сколихнуть 38 міст України — так це звучить у рекламному варіанті. Вони — це гурт «Океан Ельзи» — перша рок-команда України. 3 квітня «Океан Ельзи» розпочав тур містами України на підтримку свого нового, четвертого, альбому під назвою «Суперсиметрія». Нічого загадкового тут нема — лідер гурту Святослав Вакарчук, навчаючись на фізматі, писав дипломну роботу під назвою «Суперсиметрія».

Розпочинався тур, звичайно, в Києві, в Палаці спорту. Ціни на квитки були досить демократичні, тому вже за п'ять днів до виступу купити їх було справою нелегкою. А призначеного вечора, пройшовши немало кордонів не завжди ввічливої міліції, всі, хто міг, з квитками й без, опинилися у вщерть заповненому фанатами залі. Як справжні зірки, «Океани» дозволили собі запізнитися на 40 хвилин. Одразу почали із знайомої всім пісні нового альбому «Кішка», чим неабияк порадували найпалкіших шанувальників. Наступні півгодини ті, хто вже вивчив нові тексти, жваво підспівували, а всі інші (більшість) або куняли, або намагалися несміливо підтанцьовувати. Все це забулося, коли зазвучали старі хіти команди — «Там, де нас нема» та інші, слова яких уже точно знали всі. Тут кожному стало зрозуміло, заради чого він прийшов до Палацу спорту. «Океани» завжди щедрі на позитивні емоції. Почувши слова «А то була весна, мені дала вона...», зал просто вибухнув: на людях був мінімум одежі, в приміщенні — мінімум кисню, зате — максимум щастя! У фіналі «Океан Ельзи», злившись із залом, співав, мабуть, найромантичнішу україномовну пісню сучасності — «Відпусти».

Після того до півночі в метро та на вулицях можна було почути пісні, які дивували перехожих і нагадували щасливцям, що побували на концерті, про його найкращі миттєвості. Після цього легко віриться, що обіцяні 15 тисяч кілометрів «Океани» таки подолають.

Анна БОЙКО.

Взірець краси — коса

КОНКУРСИ

У Львівському національному театрі імені М. Заньковецької відбудся конкурс красунь «Ой не ріж косу, бо хорошая».

Уже втретє газета «Високий замок» за сприяння перукарських салонів Львова дає шанс панночкам і паням відчути себе «зірками» завдяки гарному волоссю. Однак такий подарунок природи треба вміти доглядати і зачісувати. Це мистецтво досконало опанувала володарка Гран-прі 42-річна Галина Тимчак із села Острів. Її коса ніколи не знала ножиць і нині сягає 2,1 метра. Сільські дівчата не кваплятья в перукарські салони, не зловживають шампунями. Адже за бабусиними рецептами найкращий бальзам для волосся росте на городі — любисток, рум'янок.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- (р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311067. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»
Internet: http://uamedia.visti.net/golos